

EVROPSKA KOMISIJA

OBVESTILO

Stanje na dan 1. januarja 2021

Vprašanja in odgovori – pravice državljanov EU v Združenem kraljestvu po koncu prehodnega obdobja

Ta dokument vsebuje informacije o pravicah državljanov EU v Združenem kraljestvu od 31. decembra 2020, kot so navedene v drugem delu sporazuma o izstopu, ki je začel veljati 1. februarja 2020.

Ta dokument obravnava pravni položaj, kot velja od 1. januarja 2021 do konca obdobja odloga (*rok za oddajo vlog za nov status na podlagi sporazuma o izstopu, ki ne sme biti pred 30. junijem 2021*). Ta dokument bo posodobljen po koncu obdobja odloga.

Opis zakonov Združenega kraljestva in njegovo izvajanje sporazuma o izstopu temeljita na informacijah, ki so trenutno na voljo.

Kazalo

1.	Prehodno obdobje	3
2.	Koga ščiti sporazum o izstopu?.....	4
•	<i>Podrobneje o pogojih za prebivanje.....</i>	6
•	<i>Pravila o odsotnostih.....</i>	9
•	<i>Posebni primeri .....</i>	11
3.	Družinski člani	12
4.	Pravice do prebivanja	18
•	<i>Upravljanje sporazuma o izstopu.....</i>	21
5.	Pravila o vstopu in izstopu.....	24
6.	Kazniva dejanja in zloraba.....	26
7.	Upravni postopki.....	28
8.	Poklicne kvalifikacije	36
•	<i>Poklicne kvalifikacije na podlagi veljavnega prava EU.....</i>	36
•	<i>Poklicne kvalifikacije v skladu s sporazumom o izstopu.....</i>	37
9.	Socialna varnost	40
10.	Koristne povezave.....	49

1. Prehodno obdobje

1.1 Prehodno obdobje: kaj je pomenilo in čemu je služilo z vidika pravic državljanov?

Združeno kraljestvo je iz Evropske unije izstopilo 31. januarja 2020.

Vendar sta se obe pogodbenici dogovorili o prehodnem obdobju od 1. februarja 2020 do 31. decembra 2020. V prehodnem obdobju Združeno kraljestvo ni bilo več država članica Evropske unije in ni več sodelovalo v postopkih odločanja EU.

Še vedno pa se je za Združeno kraljestvo in v njem uporabljalo celotno pravo EU z vseh področij politike. Združeno kraljestvo je ohranilo svoje mesto v carinski uniji EU in na enotnem trgu z vsemi štirimi svoboščinami.

Pravo EU o prostem gibanju državljanov EU se je torej še naprej v celoti uporabljalo v prehodnem obdobju (*oziroma obdobju izvajanja*), čeprav Združeno kraljestvo ni več bilo država članica EU.

To pomeni, da so državljani EU lahko uveljavljali svoje pravice EU do prostega gibanja v Združenem kraljestvu do konca leta 2020.

1.2 Ali se pravo EU o prostem gibanju državljanov EU še vedno uporablja v Združenem kraljestvu?

Ne, pravo EU o prostem gibanju državljanov EU v zvezi z državljani EU v Združenem kraljestvu in državljani Združenega kraljestva v EU se je prenehalo uporabljati 31. decembra 2020.

1.3 Ali so bile osebe, ki so v Združeno kraljestvo vstopile v prehodnem obdobju, obravnavane enako kot osebe, ki so vstopile pred 1. februarjem 2020?

Da. V okviru prava EU o prostem gibanju državljanov EU so imele popolnoma enake pravice kot osebe, ki so v Združeno kraljestvo vstopile pred njegovim izstopom iz EU. Za njihove pravice so veljale tudi enake prepovedi in omejitve.

2. Koga štiti sporazum o izstopu?

2.1 Za koga velja sporazum o izstopu v Združenem kraljestvu?

Da bi uveljavljali pravice v okviru sporazuma o izstopu, morajo državljani EU in njihovi družinski člani, navedeni v sporazumu o izstopu, 31. decembra 2020, tj. ob koncu prehodnega obdobja, zakonito prebivati v Združenem kraljestvu v skladu s pravom EU o prostem gibanju državljanov EU.

V skladu s sporazumom o izstopu ob koncu prehodnega obdobja ni bila potrebna fizična prisotnost v Združenem kraljestvu – sprejemljive so bile začasne odsotnosti, ki ne vplivajo na pravico do prebivanja, in daljše odsotnosti, ki ne vplivajo na pravico do stalnega prebivanja. Več informacij o odsotnostih je na voljo v nadaljevanju.

Zadostovalo je, da je oseba zakonito prebivala v Združenem kraljestvu 31. decembra 2020. Tudi če državljan EU v katerem koli obdobju pred 31. decembrom ni prebival v Združenem kraljestvu, je zadostovalo, da je vstopil v Združeno kraljestvo na navedeni dan.

Da bi lahko ostali, so državljani EU in njihovi družinski člani morali tam zakonito prebivati tudi po koncu prehodnega obdobja. Vsebinski pogoji za prebivanje v sporazumu o izstopu so v glavnem enaki kot pogoji v pravu EU.

Državljan EU in njihovi družinski člani, ki so pogoje izpolnili, morajo zaprositi za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu pred koncem obdobja odloga. Če ne zaprosijo pravočasno, lahko izgubijo vse upravičenosti iz sporazuma o izstopu.

Pogoji za pridobitev novega statusa prebivanja v okviru sporazuma o izstopu bi morali odražati pogoje iz direktive o prostem gibanju (člena 6 in 7 podeljujeta pravico do prebivanja za obdobje do petih let za osebe, ki delajo ali imajo zadostna finančna sredstva in zdravstveno zavarovanje, člani 16–18 pa podeljujejo pravico do stalnega prebivališča osebam, ki so zakonito prebivale pet let).

Državljan EU in njihovi družinski člani morajo zaprositi za status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Združeno kraljestvo se je odločilo, da za dodelitev statusa prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa ne bo ugotavljalo, ali prosilci za status prebivanja izpolnjujejo vse pogoje, ki se zahtevajo v okviru sporazuma o izstopu.

Informacije Združenega kraljestva o shemi EU za pridobitev statusa so na voljo na spletnem naslovu: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2 Na kratko: kaj potrebujete, da bi ostali v Združenem kraljestvu?

Tri stvari! Da bi državljani EU in njihovi družinski člani lahko ostali v Združenem kraljestvu, morajo:

- 1) 31. decembra 2020 v skladu s pravom EU imeti pravico od prebivanja v Združenem kraljestvu;
- 2) izpolnjevati pogoje za prebivanje tudi po 31. decembru 2020 in
- 3) še pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

2.3 Kaj je obdobje odloga?

Sporazum o izstopu štiti pravice državljanov EU in njihovih družinskih članov, ki so v skladu s pravom EU prebivali v Združenem kraljestvu 31. decembra 2020.

Tako jim ni treba zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa pred koncem prehodnega obdobja. Sporazum o izstopu jim zagotavlja še najmanj šest mesecev, ko lahko predložijo vlogo.

To obdobje od konca prehodnega obdobja do roka za oddajo vlog se imenuje obdobje odloga. Rok za oddajo vlog, ki je določen z nacionalnimi zakoni Združenega kraljestva, je 30. junij 2021.

V obdobju odloga imajo zaščiteni državljani EU in njihovi družinski člani (ki so v skladu s pravom EU prebivali v Združenem kraljestvu 31. decembra 2020) pravico do prebivanja, za katero se šteje, da obstaja (tako imenovana pravna fikcija). Teh oseb se ne sme odstraniti, razen če storijo kaznivo dejanje.

Vloge za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa se po koncu obdobja odloga morda ne bodo več obravnavale.

2.4 Pravo EU o prostem gibanju državljanov EU – kaj vključuje?

V skladu s pravom EU imajo državljani EU in njihovi družinski člani pravico do prebivanja v vseh državah članicah, ki niso njihova država državljanstva, na podlagi več instrumentov prava EU:

- a) Pogodbe o delovanju Evropske unije (člen 21, 45, 49 ali 56);
- b) direktive o prostem gibanju;
- c) uredbe o prostem gibanju delavcev.

V veliki večini primerov so podrobni predpisi, ki se uporabljajo za mobilne državljane EU, navedeni v direktivi o prostem gibanju. Uporabite jo kot izhodiščno točko za pridobitev podrobnejših informacij o:

- svojih pravicah in upravičenostih;
- pravicah svojih družinskih članov;
- pogojev glede pravice do prebivanja;
- upravnih postopkih in
- zaščitnih ukrepov za zaščito pravice do prebivanja.

Državljanke EU in njihove družinske člane, ki prebivajo v Združenem kraljestvu in izpolnjujejo pogoje v okviru prava EU pred koncem prehodnega obdobja in po njem, ščiti sporazum o izstopu.

- *Podrobneje o pogojih za prebivanje*

2.5 Sem češki državljan in v Združeno kraljestvo sem prišel leta 2017. Delam v lokalni bolnišnici. Ali lahko ostanem po 31. decembru 2020?

Da. Če boste še naprej delali (*ali če na primer ne hate delati proti svoji volji v skladu s členom 7(3) direktive o prostem gibanju, se samozaposlite, postanete študent z zadostnimi sredstvi za preživljanje ali iskalec zaposlitve*), lahko ostanete v Združenem kraljestvu po koncu prehodnega obdobja.

V skladu s sporazumom o izstopu imate pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu po koncu prehodnega obdobja. Da bi to pravico ohranili, morate izpolniti v bistvu enake vsebinske pogoje, kot so bili veljavni pred koncem prehodnega obdobja v okviru prava EU o prostem gibanju državljanov EU.

Pri organih Združenega kraljestva morate oddati vlogo za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu pred koncem obdobja odloga. Po petih letih zakonitega prebivanja v Združenem kraljestvu boste lahko zaprosili, da se vaš status prebivanja v Združenem kraljestvu spremeni v stalnega, ki zagotavlja več pravic in boljše varstvo.

2.6 Sem poljski državljan ter prebivam in študiram v Združenem kraljestvu. Ali se moram zaposliti, da bi ohranil svoje pravice v Združenem kraljestvu?

Sporazum o izstopu ščiti tiste državljane EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu v skladu s pogoji prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ki veljajo za pravico do prebivanja. Državljanje EU izpolnjujejo te pogoje, če:

- so delavci ali samozaposlene osebe ali
- imajo zadostna sredstva in zdravstveno zavarovanje ali
- so družinski člani druge osebe, ki izpolnjuje te pogoje, ali
- so že pridobili pravico do stalnega prebivanja (*ki je brezpogojna*).

Če prebivate kot študent, morate imeti zadostna sredstva in zdravstveno zavarovanje. Med zgornjimi kategorijami je mogoče prehajati (*lahko na primer končate študij, da bi začeli delati*). Pravice boste ohranili, dokler izpolnujete pogoje za vsaj eno kategorijo.

Upoštevajte, da se je Združeno kraljestvo odločilo opustiti nekatere od teh pogojev in od državljanov EU ali njihovih družinskih članov, ki živijo v Združenem kraljestvu, ne zahteva dokazil o zaposlitvi ali zdravstvenem zavarovanju.

Da pa bi svoje pravice ohranili, morate pred koncem obdobja odloga pri organih Združenega kraljestva oddati vlogo za pridobitev novega statusa prebivanja v Združenem kraljestvu v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

2.7 Ali bodo državljani EU, ki so prišli v Združeno kraljestvo iskat zaposlitev nekaj mesecev pred koncem prehodnega obdobja, kakor koli zaščiteni?

Da. Državljan EU, ki bodo iskali zaposlitev v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja, imajo pravico ostati šest mesecev po prihodu (*ali dlje, če imajo realno možnost, da se zaposlijo*). Pred koncem obdobja odloga morajo zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

2.8 Sem danski državljan. V Združeno kraljestvo sem prišel leta 2019, vendar nisem našel zaposlitve. Zdaj sem brez denarja. Ali lahko zdaj ostanem?

Sporazum o izstopu ščiti tiste državljane EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu v skladu s pogoji prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ki veljajo za pravico do prebivanja. Državljan EU izpolnjuje te pogoje, če:

- so delavci ali samozaposlene osebe ali
- imajo zadostna sredstva in zdravstveno zavarovanje ali
- so družinski člani drugega državljana EU, ki izpolnjuje te pogoje, ali
- so že pridobili pravico do stalnega prebivanja (*ki je brezpogojna*).

Državljan EU, ki ob koncu prehodnega obdobja ne izpolnjujejo teh pogojev, v skladu s sporazumom o izstopu niso zakonsko upravičeni, da ostanejo v Združenem kraljestvu, njihov status pa bo odvisen od nacionalnega prava Združenega kraljestva.

2.9 Združeno kraljestvo se je odločilo, da opusti zahtevo po celovitem zavarovalnem kritju za primer bolezni. Kaj to pomeni?

Sporazum o izstopu ščiti pravice, kot so veljale v skladu s pravom EU. Celovito zavarovalno kritje za primer bolezni je jasna zahteva za zakonito prebivanje oseb z zadostnimi sredstvi za preživljanje, kot je določeno v členu 7(1)(b) direktive o prostem gibanju.

Združeno kraljestvo se je odločilo, da za dodelitev novega statusa prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa od državljanov EU ne bo zahtevalo izpolnitve pogoja o celovitem zavarovalnem kritju niti „preizkusa dejanske zaposlitve“.

2.10 Sem francoski državljan in živim v Parizu, vendar se vozim na delo v London. Ali lahko še naprej delam v Združenem kraljestvu?

Da. Sporazum o izstopu ščiti tudi tako imenovane obmejne delavce. V skladu s sporazumom o izstopu je obmejni delavec oseba, ki dela ali je samozaposlena v eni državi, prebiva pa v drugi državi. Še naprej lahko torej delate v Londonu, prebivate pa v Parizu. Pri organih Združenega kraljestva morate vložiti vlogo za nov dokument, ki bo potrjeval, da ste obmejni delavec, ki ga ščiti sporazum o izstopu. S tem dokumentom boste lažje potovali v Združeno kraljestvo, še naprej delali tam in se vračali v Francijo.

2.11 Sem državljan EU, leta 2017 pa sem pridobil dokument za stalno prebivanje v Združenem kraljestvu. Kaj se spremeni zame?

Pred koncem obdobja odloga morate zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Toda ker ste že pridobili dokument za stalno prebivanje v Združenem kraljestvu v okviru prava EU o prostem gibanju državljanov EU, je upravni postopek preprost. Predložiti morate samo veljavni potni list ali osebno izkaznico, dokazati, da že pet let živite v Združenem kraljestvu, in prijaviti morebitne kazenske obsodbe iz svoje kazenske evidence. Postopek je brezplačen, pridobili pa boste dovoljenje za prebivanje v Združenem kraljestvu za nedoločen čas (t. i. „pridobljeni“ status).

2.12 Leta 1964 sem se iz Francije preselila v Združeno kraljestvo, kjer sem se poročila s svojim čudovitim soprogom, ki je Britanec. Najina zveza je še vedno čvrsta. Zagotovo mi ni treba storiti nič, da bi lahko ostala!

Če ste prepričani, da imate stalno pravico do prebivanja v okviru nacionalnih zakonov Združenega kraljestva (dovoljenje za prebivanje za nedoločen čas) in da se ti zakoni v prihodnosti ne bodo spremenili, vam ni treba oddati vloge za novi status prebivanja v okviru sporazuma o izstopu.

Vendar vam močno priporočamo, da pred koncem obdobja odloga zaprosite za status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. S tem boste pridobili zanesljivo pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu, ki je s spremembami zakonov Združenega kraljestva ne boste mogli izgubiti.

2.13 Sem malteški državljan. Leta 2018 sem prišel v Združeno kraljestvo in se zaposlil v gradbeništvu. Žal sem se pred kratkim na delu poškodoval in sem trajno nezmožen za delo. Upam, da mi ne bo treba oditi!

Ne bo vam treba. Tisti, ki morajo nehati delati zaradi trajne nezmožnosti za delo, ki je posledica nesreče pri delu, pridobijo na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU pravico do stalnega prebivanja. Po koncu prehodnega obdobja je ta pravica zaščiten.

Pred koncem obdobja odloga morate zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

2.14 Sem nizozemski državljan in delam v Združenem kraljestvu od leta 1995. Čez nekaj let načrtujem upokojitev. Zanima me, ali bom lahko po upokojitvi ostal v Združenem kraljestvu.

Da. Kot oseba, ki v Združenem kraljestvu živi in dela najmanj pet let, ste že pridobili pravico do stalnega prebivanja v navedeni državi, za katero ni treba več izpolnjevati nobenih pogojev (*na primer, da morate še naprej delati*). Vendar morate pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru prava Združenega kraljestva.

- Pravila o odsotnostih

2.15 Sem grški državljan in v Združeno kraljestvo sem prišel študirat leta 2018. Leta 2020 sem pet mesecev študiral v Italiji v okviru programa Erasmus+ in se nato vrnil na svojo univerzo v Združenem kraljestvu. Upam, da to nima negativnega vpliva na mojo pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu!

To ne vpliva na vaše pravice v Združenem kraljestvu. Pravo EU o prostem gibanju državljanov EU določa, da obdobja odsotnosti, krajša od šestih mesecev, ne vplivajo na neprekinjenost prebivanja. Ti zaščitni ukrepi so zajeti tudi v sporazumu o izstopu.

2.16 V skladu s sporazumom o izstopu sem lahko odsoten do šest mesecev na leto, ne da bi ogrozil svoj status prebivanja v Združenem kraljestvu. Kaj pomeni „šest mesecev na leto“?

Pravilo „šestih mesecev na leto“ iz sporazuma o izstopu je enako pravilu, določenemu v direktivi o prostem gibanju. Razlaga se enako. V skladu z direktivo EU o prostem gibanju je državljan EU lahko začasno odsoten za obdobja, ki skupaj ne presegajo šest mesecev v vsakem letu.

Posamezno leto se šteje na obletnico datuma, ko je državljan EU začel prebivati v državi gostiteljici.

2.17 Sem finski državljan in leta 2010 sem na podlagi prava EU o prostem gibanju pridobil pravico do stalnega prebivanja v Združenem kraljestvu. Marca 2017 sem se zaradi študija iz Združenega kraljestva preselil na Švedsko. Ali bi se moral v Združeno kraljestvo vrniti pred koncem prehodnega obdobja, da bi obdržal pravice, ki jih imam tam?

Ne. Ker ste imeli pred svojim odhodom stalno prebivališče v Združenem kraljestvu, za vas velja sporazum o izstopu, če se boste vrnili v petih letih od svojega odhoda (*torej pred marcem 2022*). Vendar pa morate zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Vlogo za pridobitev statusa morate oddati pred koncem obdobja odloga.

2.18 Vpisal sem se na Univerzo v Manchestru, kjer sem začel študirati v študijskem letu 2020/2021. Zaradi vseh omejitev potovanj, povezanih s koronavirusom, žal nisem mogel osebno pripotovati v Združeno kraljestvo. Študijske dejavnosti sem opravljal na daljavo. Ali me sporazum o izstopu kljub temu ščiti?

Na žalost je zaščita v okviru sporazuma o izstopu zagotovljena samo tistim državljanom EU, ki so v Združeno kraljestvo vstopili pred koncem prehodnega obdobja. Združeno kraljestvo lahko omogoči večjo prožnost, da se upoštevajo vse izredne okoliščine.

2.19 V Združeno kraljestvo sem prišel tik pred koncem prehodnega obdobja, vendar sem nato moral za kratek čas oditi zaradi pomembne družinske zadeve. Ali sem še vedno zaščiten?

Da, pomembno je, da ste v Združeno kraljestvo vstopili pred koncem prehodnega obdobja. Ko ste enkrat v Združenem kraljestvu na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ste lahko odsotni največ šest mesecev iz kakršnih koli razlogov (v nekaterih primerih tudi dlje), ne da bi to vplivalo na vaše pravice. Vendar pa morate zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Vlogo za pridobitev statusa morate oddati pred koncem obdobja odloga.

- Posebni primeri

2.20 Leta 2006 sem prišel v Združeno kraljestvo zaradi dela, in sicer na podlagi svojega slovaškega državljanstva. Pred kratkim sem pridobil britansko državljanstvo. Kakšen je moj status glede na to, da imam dvojno državljanstvo, slovaško in britansko?

Britansko državljanstvo vam zagotavlja brezpogojno pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu. Od vašega sprejema v državljanstvo za vašo pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu ne velja več direktiva o prostem gibanju. Ker je na podlagi vašega slovaškega državljanstva za vaše bivanje veljalo pravo EU o prostem gibanju, vam to po drugi strani zagotavlja, da za vas še vedno velja sporazum o izstopu.

Na podlagi britanskega državljanstva imate trajno pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu, obenem pa se lahko sklicujete na sporazum o izstopu, na primer pri pravicah do združitve družine.

2.21 Sem portugalski državljan in v Združeno kraljestvo sem prišel pred mnogimi leti, da bi se pridružil svoji ženi, ki je britanska državljanica. Žena je invalidka in jaz ves čas skrbim zanjo in ji pomagam. Menim, da je moje prebivanje v Združenem kraljestvu zakonito, vendar me skrbi, ali me sporazum o izstopu ščiti.

Sporazum o izstopu jamči zaščito samo državljanom EU, ki so prebivali v Združenem kraljestvu ob koncu prehodnega obdobja v skladu s pogoji prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ki veljajo za pravico do prebivanja.

Če izpolnjujete vse pogoje za prebivanje kot državljan EU z zadostnimi sredstvi za preživljanje, sporazum o izstopu ščiti vašo pravico do prebivanja po prehodnem obdobju.

2.22 Sem italijanski državljan in od leta 2011 živim v Združenem kraljestvu s svojo družino iz Brazilije. Zavedam se, da je moja pravica do prebivanja v Združenem kraljestvu zaščitena – kaj pa moja pravica do vrnitve v Italijo z družino glede na sodno prakso Sodišča na podlagi sodbe v zadevi *Surinder Singh*?

Sporazum o izstopu ščiti pravice tistih, ki so izkoristili svobodo gibanja in živijo v državi, ki ni država njihovega državljanstva. Ne ščiti pa tistih, ki prebivajo v državi svojega državljanstva, ne glede na to, ali so se vrnil domov pred koncem prehodnega obdobja ali po njem.

Vendar bo za vas veljala sodna praksa na podlagi zadeve *Surinder Singh*, saj se boste v državo članico svojega državljanstva vračali po tem, ko ste koristili pravico do prostega gibanja in prebivanja v drugi državi članici EU. To, da je vaša država prebivanja medtem izstopila iz EU, ni pomembno.

Vaša pravica do prebivanja v Združenem kraljestvu bo zaščitena samo, če boste pred koncem obdobja odloga zaprosili za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Po vrnitvi v Italijo boste izgubili svoje pravice na podlagi sporazuma o izstopu in pravice do prebivanja v Združenem kraljestvu, če boste iz Združenega kraljestva odsotni več kot pet let.

2.23 Sem mehiški državljan in živim v Združenem kraljestvu s svojo petletno hčerjo, britansko državljanke, kot njen primarni skrbnik v skladu s tako imenovanim pravilom *Ruiza Zambrana*. Ali lahko ostanem?

Sporazum o izstopu jamči zaščito samo tistim osebam, ki so prebivale v Združenem kraljestvu ob koncu prehodnega obdobja v skladu s pogoji prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ki veljajo za pravico do prebivanja.

Osebe, ki v Združenem kraljestvu prebivajo izključno na podlagi državljanstva EU svojih družinskih članov, ki so britanski državljanji, ne spadajo na področje uporabe sporazuma o izstopu. Nacionalni zakoni Združenega kraljestva trenutno takim osebam omogočajo, da pridobijo novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Svetujemo vam, da poiščete pravno pomoč.

3. Družinski člani

3.1 Sem portugalski državljan in moj oče, ki je tudi Portugalec, dela v Združenem kraljestvu. Živim pri njem in tam obiskujem osnovno šolo. Ali lahko ostanem v Združenem kraljestvu?

Da. Imate pravico ostati v Združenem kraljestvu s svojim očetom. Sporazum o izstopu zagotavlja, da lahko vsi družinski člani, ne glede na svoje državljanstvo, ki so ob koncu prehodnega obdobja zakonito prebivali z državljanom EU v Združenem kraljestvu, ostanejo v državi pod enakimi pogoji, kot so veljali pred koncem prehodnega obdobja.

Poskrbeti morate, da boste pred koncem obdobja odloga zaprosili za novi status prebivanja ali da bo to v vašem imenu storil vaš oče.

3.2 Sem korejska državljanke. V Združenem kraljestvu sem prišla, da bi se pridružila možu, latvijskemu državljanu, vendar je najin zakon zadnje čase v težavah. Rada bi vložila vlogo za razvezo,

vendar se bojim, kaj bo to pomenilo za mojo pravico do prebivanja.

Sporazum o izstopu odraža pravo EU o prostem gibanju državljanov EU, ki pod določenimi pogoji že varuje zakonca, ki ni državljan EU in se razveže od državljana EU. Če ste bili pred razvezo poročeni vsaj tri leta in ste pred začetkom razveznega postopka vsaj eno leto prebivali v Združenem kraljestvu, lahko po koncu prehodnega obdobja še naprej prebivate v Združenem kraljestvu, če zaprosite za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu. Ko bo zakonska zveza pravnomočno razvezana, se bodo uporabljali pogoji prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ki veljajo za pravico do prebivanja, tako kot če bi bili sami državljanica EU.

V vsakem primeru morate pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Če v Združenem kraljestvu ne prebivate neprekinjeno pet let, boste prejeli začasno dovoljenje za prebivanje v Združenem kraljestvu (t. i. status „v pridobivanju“). Po petih letih neprekinjenega prebivanja v Združenem kraljestvu boste lahko zaprosili za status glede stalnega prebivanja v Združenem kraljestvu.

3.3 S partnerjem, slovaškim državljanom, živim in delam v Združenem kraljestvu. Kmalu načrtujeva dojenčka. Ali bi morala svoj načrt pospešiti in imeti otroka še pred koncem prehodnega obdobja?

Ni razloga za hitenje. Sporazum o izstopu zagotavlja, da bodo lahko otroci, rojeni družinam v EU, ki so prebivale v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja in po njem, ostali. Ne pozabite zaprositi za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu v okviru sheme EU za pridobitev statusa pred koncem obdobja odloga. Vaš otrok bo morda britanski državljan od rojstva, če pa ne bo, boste morali tri mesece po njegovem rojstvu tudi zanj zaprositi za novi status prebivanja.

3.4 Sem ruska državljanica in živim v Združenem kraljestvu z zakoncem, ki je romunski državljan. Leta 2018 mi je bilo izdano dovoljenje za prebivanje v EU. Ali lahko ostanem?

Da, lahko ostanete. Sporazum o izstopu štiti vse družinske člane, ki so zakonito prebivali z državljanom EU v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja. Lahko torej ostanete, vendar morajo pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

3.5 Sem nemški državljan in živim v Združenem kraljestvu s posvojenim otrokom. Ali lahko oba ostaneva?

Da, lahko ostaneta. Sporazum o izstopu ščiti vse družinske člane, ki so zakonito prebivali z državljanom EU v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja. Posvojeni otroci se obravnavajo enako kot biološki. Vendar morate pred koncem obdobja odloga zase in za otroka (razen če je otrok britanski državljan) zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

3.6 V sporazumu o izstopu je v zvezi z otroki, rojenimi po koncu prehodnega obdobja, določeno, da mora starš, ki prebiva v državi gostiteljici, imeti pravice do varstva in vzgoje otroka. Ali ta določba ščiti le razvezane pare?

Ne. Opredelitev varstva in vzgoje je v sporazumu o izstopu zelo široka. Vključuje pravice do varstva in vzgoje, pridobljene po zakonu, s sodno odločbo ali celo na podlagi sporazuma med staršema.

3.7 Pred več leti sem organe Združenega kraljestva zaprosil, da bi se lahko pridružil sestrični švedski državljanki, ki živi v Edinburghu, ker sem bil finančno odvisen od nje. Organi Združenega kraljestva so ugodili moji prošnji in mi izdali dovoljenje za prebivanje v EU. Kakšne so zdaj posledice zame?

Lahko ostanete. Sporazum o izstopu ščiti vse družinske člane, ki so zakonito prebivali z državljanom EU v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja. Lahko torej ostanete, vendar morate pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. V skladu z zahtevami iz zakonov Združenega kraljestva morate imeti, ko oddate vlogo v okviru sheme EU za pridobitev statusa, veljavno dovoljenje za prebivanje v EU.

3.8 Nedavno sem pridobil vizum za vstop, da bi se pridružil svoji teti madžarski državljanki, ki živi v Združenem kraljestvu. Od smrti mojih staršev me teta finančno podpira. Prišel sem v Združeno kraljestvo, vendar je bila moja vloga za prebivanje ob koncu prehodnega obdobja še vedno v obravnavi. Kakšne bodo posledice zame?

V skladu s pravom EU o prostem gibanju državljanov EU bo odločitev o vaši vlogi sprejeta na podlagi nacionalne zakonodaje Združenega kraljestva, vaše prebivanje pa bi se moralo olajšati. Če se bodo organi Združenega kraljestva odločili, da vam odobrijo prebivanje, bo za vas veljal

sporazum o izstopu in boste lahko pred koncem obdobja odloga zaprosili za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Vsaka zavrnitev mora biti v celoti utemeljena in zoper njo lahko vložite pritožbo.

3.9 Sem neporočena partnerka bolgarskega državljana, ki prebiva v Združenem kraljestvu. Nameravam se mu pridružiti, vendar lahko to storim šele čez štiri leta zaradi obstoječih delovnih obveznosti v moji državi, tj. Kanadi. Ali se mu bom lahko pridružila?

Da. Sporazum o izstopu ščiti partnerje, ki so bili v trajnem partnerstvu z državljanom EU ob koncu prehodnega obdobja, vendar z njim niso prebivali v Združenem kraljestvu. Partnerju se boste lahko pridružili v Združenem kraljestvu, če ostanete z njim v trajnem partnerstvu do takrat, ko želite priti v Združeno kraljestvo, in če je partner pridobil novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, za katerega mora zaprositi pred koncem obdobja odloga. Tudi vi boste morali v treh mesecih po vstopu v Združeno kraljestvo zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

Zahtevo glede trajnosti razmerja je treba ocenjevati z vidika cilja po ohranitvi celovitosti družine v širšem smislu. Nacionalna pravila lahko določijo najkrajše obdobje, ki je merilo, da se zveza šteje za trajno. Vendar morajo nacionalna pravila v tem primeru zagotoviti tudi upoštevanje drugih pomembnih vidikov (na primer skupne hipoteke za nakup prebivališča).

3.10 Sem nečak češkega državljana, ki prebiva v Združenem kraljestvu. Nameravam se mu pridružiti, vendar lahko to storim šele čez štiri leta zaradi obstoječih študijskih obveznosti v svoji državi. Ali se mu bom lahko pridružil?

Sporazum o izstopu ne ščiti članov širše družine državljanov EU (*razen tistih v trajnih partnerstvih*), ki ob koncu prehodnega obdobja niso prebivali s svojim sorodnikom. Če se želite pridružiti sorodniku v Združenem kraljestvu, boste morali izpolnjevati pogoje v okviru prava tujcev v Združenem kraljestvu, torej to morda ne bo mogoče, odvisno od pravil, ki bodo veljala, ko se mu boste želeli pridružiti.

3.11 Sem danski državljan in študiram v Cardiffu. Žena skupaj z najinim dojenčkom živi v tujini. Ko bom končal študij in našel zaposlitev, bi se mi rada pridružila. Ali bo to mogoče?

Lahko se vam bosta pridružila tudi po koncu prehodnega obdobja. Sporazum o izstopu ne ščiti samo ožjih družinskih članov, ki so zakonito prebivali z državljanom EU v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja, ampak tudi ožje družinske člane, ki so bili ob koncu prehodnega obdobja v sorodstvu z državljanom EU, vendar niso prebivali v Združenem

kraljestvu. Žena se vam bo z otrokom lahko pridružila, če bosta takrat, ko bo želela priti v Združeno kraljestvo, še vedno poročena in če boste pridobili novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, za katerega morate zaprositi pred koncem obdobja odloga. Vaša žena in otrok bosta morala v treh mesecih po vstopu v Združeno kraljestvo zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

3.12 Živim in delam v Združenem kraljestvu. Kot državljan EU imam status prebivanja na podlagi sheme EU za pridobitev statusa. Sem samski, vendar upam, da se bom nekega dne poročil. Ali se mi bo lahko moja bodoča žena pridružila v Združenem kraljestvu? Kaj pa, če bova imela otroka?

Vaša bodoča žena se vam ne bo mogla pridružiti na podlagi sporazuma o izstopu, saj ta ne štiti oseb, ki se z državljanom EU poročijo po koncu prehodnega obdobja. Vsak tak bodoči zakonec bo moral izpolniti zahteve pravil Združenega kraljestva o priseljevanju.

Vsak bodoči otrok se bo lahko pridružil državljanu EU, ki je prebival v Združenem kraljestvu pred koncem prehodnega obdobja, če ima ta starš, ki je državljan EU, zakonito pravico do vzgoje in varstva otroka in mu je bil dodeljen novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, za katerega mora državljan EU zaprositi pred koncem obdobja odloga. Za svojega otroka boste prav tako morali v treh mesecih po vstopu v Združeno kraljestvo ali rojstvu v Združenem kraljestvu zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

3.13 Sem argentinska državljanica in delam v Združenem kraljestvu, kjer živim s šestletnim sinom hrvaškim državljanom in dveletno hčerko argentinsko državljanico. Ali lahko ostanemo?

Vsi lahko ostanete, če vi in vaš sin hrvaški državljan izpolnujeta pogoje za zakonito prebivanje in če ste vsi pridobili novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa, za katerega morate zaprositi pred koncem obdobja odloga.

Sporazum o izstopu zagotavlja, da lahko v Združenem kraljestvu po koncu prehodnega obdobja poleg državljanov EU (*tj. vašega sina*) ostanejo tudi družinski člani, ki niso državljani EU (*tj. vi in vaša hči*) in katerih prisotnost je potrebna, da se vašemu sinu ne odreče pravica do prebivanja, ki mu je dodeljena s sporazumom o izstopu.

3.14 Sem avstralska državljanica. V Združenem kraljestvu živim kot primarna skrbnica svojega sina poljskega državljana, ki se tu šola. Moj partner, poljski državljan, ki je delal v Združenem kraljestvu, naju je zapustil. Ali bom lahko ostala?

Sporazum o izstopu vam zagotavlja pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu, dokler vaš sin ne konča izobraževanja. To pravico obdržite vsaj do polnoletnosti svojega sina in verjetno tudi po tem, dokler bo med svojim študijem potreboval vašo prisotnost in skrb. Sporazum o izstopu vam ne zagotavlja nobene pravice do stalnega prebivanja v Združenem kraljestvu, lahko pa vam jo zagotovijo zakoni Združenega kraljestva. Vendar morate vi in vaš sin pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

4. Pravice do prebivanja

4.1 Sem ciprski državljan in živim v Londonu z mamo, ki dela kot inženirka. Hodim v šolo, vendar upam, da bom odprl svojo cvetličarno. Ali bom lahko po končanem šolanju ostal in začel delati?

Da. Ne le, da boste lahko ostali v Združenem kraljestvu, ampak boste ohranili tudi vse možnosti, ki jih pravo EU o prostem gibanju državljanov EU podeljuje državljanom EU. Lahko boste delali, študirali, imeli svoje podjetje ali ostali doma in skrbeli za svoje družinske člane. Ko boste začeli delati, bodo vaše pravice ostale enake. Vendar morate pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

4.2 Sem slovenski državljan. V Združeno kraljestvo sem prišel leta 2017 in sem od takrat samozaposlen. Ali lahko tu pridobim stalno prebivališče in če ga lahko, pod katerimi pogoji?

Pred koncem obdobja odloga morate zaprositi za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Ker v Združenem kraljestvu prebivate manj kot pet let, bi morali prejeti začasno dovoljenje za prebivanje v Združenem kraljestvu (t. i. status „v pridobivanju“). Ko boste v Združenem kraljestvu neprekinjeno in zakonito prebivali polnih pet let (*to zajema obdobja prebivanja pred koncem prehodnega obdobja in po njem*), boste lahko zaprosili za status glede stalnega prebivanja sheme EU za pridobitev statusa (t. i. „pridobljeni“ status).

Sporazum o izstopu štiti tiste državljane EU, ki so prebivali v Združenem kraljestvu v skladu s pogoji prava EU o prostem gibanju državljanov EU, ki veljajo za pravico do prebivanja. V bistvu je prebivanje državljanov EU zakonito, če:

- so delavci ali samozaposlene osebe ali
- imajo zadostna sredstva in zdravstveno zavarovanje (vključno s študenti) ali
- so družinski člani državljana EU, ki izpolnjuje te pogoje.

4.3 Sem finski državljan in v Združenem kraljestvu živim s starši devet let. Oba sta zaposlena. Ali imam v Združenem kraljestvu kakšne pravice do prebivanja?

Da. Kot oseba, ki je najmanj pet let živela v Združenem kraljestvu, ste na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU že pridobili pravico do stalnega prebivanja, za katero ni treba več izpolnjevati nobenih pogojev (*na primer da morate še naprej biti družinski član*). To pravico ohranite v skladu s sporazumom o izstopu, če boste pred koncem obdobja odloga izpolnili zahtevo glede vložitve vloge za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

4.4 Sem estonski državlján in študirám na univerzi v Združenem kraljestvu. Če bo vse dobro, bom študij končál leta 2022. Ali bom lahko ostál v Združenem kraljestvu in tu iskal službo?

Da. Lahko ostanete v Združenem kraljestvu, če boste pred koncem obdobja odloga zaprosili za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

Če na dan vložitve vloge še ne prebivate neprekinjeno pet let v Združenem kraljestvu, boste prejeli začasno dovoljenje za prebivanje v Združenem kraljestvu (t. i. status „v pridobivanju“). Po petih letih neprekinjenega prebivanja v Združenem kraljestvu boste lahko znova vložili vlogo v okviru sheme EU za pridobitev statusa, da bi pridobili dovoljenje za prebivanje za nedoločen čas v Združenem kraljestvu (t. i. „pridobljeni“ status).

Državljani EU lahko „prehajajo“: študenti lahko začnejo delati (*in postanejo delavci*), delavci se lahko upokojijo (*in postanejo osebe z zadostnimi sredstvi za preživljanje*), osebe z zadostnimi sredstvi za preživljanje lahko začnejo študirati in tako naprej. Pri tem ni treba ponovno predložiti vloge v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

4.5 Sem malteški državlján in imam stalno prebivališče v Združenem kraljestvu, kjer sem se rodil in odraščál. Trenutno študirám in že imam odlično ponudbo za službo na Slovaškem. Ponudili so mi triletno pogodbo, vendar se bojím, da se ne bom mogel vrniti v Združeno kraljestvo, če odidem. Prosim, odpravite moje dvome!

Ko boste organe Združenega kraljestva zaprosili za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa in ko vam ga bodo dodelili, lahko zapustite Združeno kraljestvo za največ pet let in se nato vrnete, ne da bi status izgubili. Pravilo glede petih let odsotnosti ščiti tudi tiste državljane, ki ob koncu prehodnega obdobja niso bili v Združenem kraljestvu, če so pred koncem obdobja odloga zaprosili za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

4.6 Sem madžarski državlján ter 15 let živim in delám v Združenem kraljestvu. Upám, da lahko tu tudi ostanem. Ali mi lahko zagotovite, da bom lahko ohránil svoje pravice in upravičenosti obdržál za nedoločen čas?

Pravice nimajo „roka uporabe“, po katerem bi nehale veljati. Vsi tisti, ki jih ščiti sporazum o izstopu, bodo vse življenje ohránili svoje pravice in upravičenosti, ki so jih pridobili. Vendar morate pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa (t. i. „pridobljeni“ status).

Nekatere pravice pa je mogoče v nekaterih okoliščinah izgubiti. Na primer, novi status glede stalnega prebivanja preneha veljati, če je oseba neprekinjeno odsotna iz Združenega kraljestva več kot pet let.

4.7 Sem avstrijski državljan in živim v Združenem kraljestvu že dvajset let. Prejemam socialno pomoč. Predvidevam, da lahko ostanem v Združenem kraljestvu, zanima pa me, ali bom še vedno prejemal pomoč, ki jo potrebujem?

Da. Vsi državljani EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu in izpolnjujejo pogoje za zaščito na podlagi sporazuma o izstopu, ohranijo pravico do enake obravnave. Če so upravičeni do prejemkov, upravičenosti ali koristi pred koncem prehodnega obdobja, bodo tako še naprej deležni enake obravnave.

Vendar morate pred koncem obdobja odloga zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa (t. i. „pridobljeni“ status).

4.8 Sem litovski državljan in študiram na univerzi v Združenem kraljestvu. Ali moram zdaj, ko se je prehodno obdobje izteklo, plačevati višjo šolnino? Ali imam dostop do študentskih posojil?

Vsi državljani EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu in izpolnjujejo pogoje za pridobitev novega statusa prebivanja v Združenem kraljestvu, ohranijo pravico do prebivanja in enake obravnave.

Za študente, ki so pridobili status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa, to pomeni, da še naprej plačujejo enako šolnino kot britanski državljani. Za te upravičenosti bodo veljale vse morebitne prihodnje spremembe nacionalne politike, ki bodo veljale za državljane Združenega kraljestva.

V zvezi z dostopom do pomoči za vzdrževanje v času študija, kot so študentske pomoči ali študentska posojila, bodo študenti EU, za katere velja sporazum o izstopu, še naprej deležni enake obravnave kot zdaj.

4.9 Sem portugalski državljan, ki prebiva v Združenem kraljestvu in ga ščiti sporazum o izstopu. Ali lahko še vedno uveljavljam pravice do prostega gibanja v EU?

Kot državljan EU imate pravico do prostega gibanja in prebivanja v EU na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU. Izstop Združenega kraljestva iz EU na to pravico ne vpliva.

- *Upravljanje sporazuma o izstopu*

4.10 Ali izvajanje sporazuma o izstopu spremlja neodvisni nacionalni organ?

V Združenem kraljestvu izvajanje in uporabo dela sporazuma o izstopu, ki obravnava pravice državljanov, spremlja neodvisni nacionalni organ, tj. „neodvisni nadzorni organ“. Njegovo spletno mesto je <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Pooblastila in naloge tega organa v Združenem kraljestvu, vključno s pristojnostjo za izvajanje preiskav na podlagi pritožb državljanov, so določeni v sporazumu o izstopu ter so enakovredni pooblastilom Komisije v okviru Pogodb EU. Ta organ bo lahko tudi vložil tožbo pri pristojnih sodiščih Združenega kraljestva v zvezi s pritožbami državljanov, da bi zagotovil ustrezna pravna sredstva.

Ta organ in Komisija bosta vsako leto poročala specializiranemu odboru za pravice državljanov, ustanovljenemu na podlagi sporazuma o izstopu, o svojih dejavnostih v zvezi z izvajanjem pravic državljanov v okviru sporazuma, vključno s številom in naravo prejetih pritožb.

4.11 Mislim, da so bile moje pravice na podlagi sporazuma o izstopu kršene. Kaj lahko storim, da to odpravim?

Najprej bi morali svojo težavo pojasniti organu Združenega kraljestva, ki je po vašem mnenju storil napako, in ga pozvati, naj težavo odpravi.

Če to ne pomaga ali če menite, da je to zaman, se lahko pritožite in sodišče v Združenem kraljestvu zaprosite, naj prouči vaš primer.

Kršitev svojih pravic lahko prijavite tudi neodvisnemu nadzornemu organu na spletnem naslovu: <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Na podlagi pritožbe neodvisnemu nadzornemu organu bo mogoče ugotoviti in odpraviti potencialne strukturne težave. Vaše težave pa to morda ne bo rešilo.

Kot državljan EU lahko pošljete pisno pritožbo tudi Komisiji, vendar upoštevajte, da Komisija v nasprotju z neodvisnim nadzornim organom ter organi in sodišči Združenega kraljestva ne more neposredno odrediti popravnega ukrepa.

4.12 Kje lahko najdem več informacij o izvajanju sporazuma o izstopu?

Najboljši vir informacij so skupna poročila EU in Združenega kraljestva o izvajanju pravic do prebivanja, ki se redno posodablajo. Poročila so na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_sl.

4.13 Kaj organom Združenega kraljestva preprečuje, da bi v prihodnosti spremenili svoje zakone o novem statusu prebivanja?

Sporazum o izstopu zelo jasno določa, da posameznim državljanom EU in njihovim družinskim članom, ki jim je bil dodeljen novi status prebivanja, tega ne bo mogoče odvzeti na podlagi drugih razlogov, kot tistih, ki so izrecno dovoljeni v sporazumu o izstopu (*na primer zaradi odsotnosti ali storitve kaznivega dejanja*).

Pravice iz sporazuma o izstopu so zavezujoče na podlagi mednarodnega prava, državljani EU in njihovi družinski člani pa se lahko v Združenem kraljestvu neposredno sklicujejo nanje. Združeno kraljestvo mora zagotoviti, da se pravice državljanov iz sporazuma o izstopu ustrezno prenesejo v nacionalno pravo Združenega kraljestva.

Zakonodaja Združenega kraljestva, ki uveljavlja pravice državljanov EU iz sporazuma o izstopu, prevlada nad drugo zakonodajo Združenega kraljestva. To pomeni, da zakoni Združenega kraljestva ne morejo „naključno“ odvzeti pravic, ki jih varuje sporazum o izstopu. Če bi se parlament Združenega kraljestva v prihodnosti odločil za razveljavitev zakonodaje, ki uveljavlja pravice državljanov EU v pravu Združenega kraljestva, bi taka razveljavitev kršila sporazum o izstopu ter sprožila posledice te kršitve v skladu s pravili samega sporazuma o izstopu in mednarodnega prava.

4.14 Pristojnost Sodišča Evropske unije se bo čez osem let iztekla. Ali to pomeni, da se bodo iztekle tudi moje pravice?

Vaše pravice iz sporazuma o izstopu so veljavne vse življenje (*lahko pa jih izgubite v nekaterih okoliščinah, na primer zaradi več kot petletne odsotnosti iz države gostiteljice*).

Čeprav je možnost, da sodišča Združenega kraljestva zaprosijo Sodišče EU za razlago v zvezi s sporazumom o izstopu, omejena na osem let, bo to dovolj dolgo, da se zagotovi, da lahko Sodišče EU rzsodi o najpomembnejših vprašanjih.

Drugi vidiki sporazuma o izstopu, kot so možnost, da se posamezniki neposredno sklicujejo na sporazum o izstopu, ki prevlada nad nezdružljivo nacionalno zakonodajo ali ukrepi, ali obveznosti upravnih in sodnih organov Združenega kraljestva, da se uskladijo z ustrezno sodno prakso Sodišča Evropske unije, razglašeno pred koncem prehodnega obdobja, ter da ustrezno upoštevajo prihodnjo sodno prakso, razglašeno po koncu prehodnega obdobja, niso časovno omejeni.

4.15 Ugotavljam, da merila za prebivanje temeljijo na pojmih prava EU o prostem gibanju, kot jih razlaga Sodišče Evropske unije, vendar kaj, če Združeno kraljestvo ni pravilno izvajalo

zakonodaje EU o prostem gibanju in zato uporablja napačno razlago?

V sporazumu o izstopu je jasno določeno: če merila za stalno prebivanje temeljijo na pojmih prava EU o prostem gibanju, se morajo razlagati v skladu s sodbami, ki jih je izdalo Sodišče Evropske unije pred koncem prehodnega obdobja.

Če se Združeno kraljestvo opira na napačno razlago pojmov prava EU, ki je v nasprotju s tako sodbo, mora nazadnje prevladati razlaga Sodišča EU.

Poleg tega morajo sodišča Združenega kraljestva ustrezno upoštevati razlage Sodišča Evropske unije v zvezi s sodno prakso, razglašeno po koncu prehodnega obdobja.

5. Pravila o vstopu in izstopu

5.1 Ali po izstopu Združenega kraljestva iz EU lahko kot državljan EU potujem v Združeno kraljestvo?

Državljan EU so pred koncem prehodnega obdobja lahko prosto potovali zgolj z veljavnim potnim listom ali osebno izkaznico.

Po koncu prehodnega obdobja bodo tisti državljani EU, ki so pred koncem prehodnega obdobja prebivali v Združenem kraljestvu, lahko zapustili Združeno kraljestvo in se vanj vrnili z veljavnim potnim listom ali osebno izkaznico. Njihovi družinski člani, ki niso državljani EU, lahko na podlagi veljavnega potnega lista uveljavljajo enake pravice. Upoštevajte, da bo Združeno kraljestvo od leta 2026 upravičeno do odločitve, da ne bo več sprejemalo osebnih izkaznic, ki ne bodo v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi v zvezi z biometrično identifikacijo.

Novi status prebivanja, pridobljen v okviru sheme EU za pridobitev statusa, lahko olajša prehod meje, saj organom Združenega kraljestva zagotavlja, da ima potnik pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu.

Pravila o vstopu drugih državljanov EU (*tistih, ki ob koncu prehodnega obdobja niso prebivali v Združenem kraljestvu*), ki ne spadajo na področje uporabe sporazuma o izstopu, urejajo nacionalni zakoni Združenega kraljestva. Vlada Združenega kraljestva je navedla, da se od 1. oktobra 2021 kot potne listine za vstop v Združeno kraljestvo lahko uporabljajo samo potni listi.

5.2 Ali bi zame kot litovskega državljana, ki prebiva v Združenem kraljestvu, v prihodnje lahko veljale zahteve glede vizuma za vstop?

Ne, če ste pridobili veljaven dokument Združenega kraljestva, ki dokazuje vaš novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Združeno kraljestvo izdaja državljanom EU dokumente v digitalni obliki v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

5.3 Sem luksemburški državljan. Ne prebivam v Združenem kraljestvu, vendar tja redno prihajam na obisk. Ali potrebujem vizum za vstop?

Pravila Združenega kraljestva določajo, ali potrebujete vizum za vstop. Trenutno ni nobenih zahtev glede vizuma za državljane EU, ki obišejo Združeno kraljestvo.

5.4 Sem bolgarski državljan in živim v Združenem kraljestvu. Žena, kitajska državljanica, je pravkar začela univerzitetni študij v

Melbournu. Katera vizumska pravila bodo veljala zanjo leta 2025, ko se mi bo pridružila v Združenem kraljestvu?

Ob predpostavki, da bodo na podlagi veljavnih predpisov Združenega kraljestva za kitajske državljane leta 2025 veljale zahteve glede vizuma, bodo vašo ženo še vedno šteli zaščitni ukrepi v okviru sporazuma o izstopu, ki zagotavljajo, da bo njen vizum za vstop izdan brezplačno in na podlagi pospešenega postopka.

5.5 Sem italijanska državljanka in živim v Združenem kraljestvu z možem, ki je egiptovski državljan. Oba imava novi pridobljeni status. Ali bo mož potreboval vizum, ko bova obiskala Francijo?

Da, ko bosta obiskala Francijo, bo potreboval vizum, saj ne bo več imel veljavnega dovoljenja za prebivanje, izdanega na podlagi direktive EU o prostem gibanju, ali dokumenta za prebivanje, ki ga izda država članica schengenskega območja. Vendar zanj veljajo vsi zaščitni ukrepi na podlagi direktive EU o prostem gibanju, ki zagotavljajo, da se mora ta vizum za vstop v Francijo izdati brezplačno in na podlagi pospešenega postopka.

6. Kazniva dejanja in zloraba

6.1 V Združenem kraljestvu živim in delam enajst let. Leta 2019 sem bil zaradi kaznivega dejanja obsojen na petmesečno zaporno kazen. Ali ta zaporna kazen lahko vpliva na moje pravice?

Kazniva dejanja lahko imajo posledice za pravico do prebivanja, in sicer tako na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU kot sporazuma o izstopu. Za kazniva dejanja, storjena pred koncem prehodnega obdobja, se uporabljajo veljavna pravila iz direktive o prostem gibanju (poglavje VI).

To pomeni, da se morajo vse odločitve, ki vplivajo na pravico do prebivanja in so bile sprejete zaradi kaznivih dejanj, storjenih pred koncem prehodnega obdobja, dosledno sprejemati za vsak primer posebej, pri čemer se smejo odstraniti samo tisti kršitelji, katerih osebno ravnanje predstavlja resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo za katerega od osnovnih interesov družbe.

6.2 Kaj se zgodi z državljani EU, ki smejo ostati v Združenem kraljestvu na podlagi sporazuma o izstopu in ki storijo kaznivo dejanje?

Za vsako kaznivo dejanje, storjeno po koncu prehodnega obdobja, velja nacionalno pravo Združenega kraljestva.

V Združenem kraljestvu to trenutno pomeni, da bodo tisti, ki storijo kaznivo dejanje, za katero se izreče zaporna kazen 12 mesecev ali več, samodejno obravnavani za izgon. Zoper tako odločitev se lahko pritožijo, njihovo zadevo pa prouči neodvisno sodišče.

6.3 Skrbi me, da bodo številni poskusili vstopiti s prevaro, da za njih velja sporazum o izstopu. Kateri zaščitni ukrepi so na voljo organom?

Vsi zaščitni ukrepi, ki so na voljo državam članicam na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU za preprečevanje zlorab in goljufij, so vključeni tudi v sporazumu o izstopu. Združeno kraljestvo lahko v primeru zlorabe pravic ali goljufije, kot je sklenitev navidezne zakonske zveze, ponarejanje dokumentov ali navajanje neresničnih dejstev, ključnih za pravico do prebivanja, sprejme potrebne ukrepe za zavrnitev, prenehanje ali preklic katere koli pravice, dodeljene s sporazumom o izstopu. Vsak tak ukrep mora biti sorazmeren in v zvezi z njim mora biti mogoča uporaba sodnega varstva.

6.4 Ali lahko odločitve organov Združenega kraljestva na podlagi zlorabe pravil o pravicah povzročijo izgubo pravice do pritožbe?

Zlorabe ali goljufija lahko povzročijo izgubo pravice do prebivanja, nikoli pa izgube pravice do pritožbe. Združeno kraljestvo lahko omeji pravice do prostega gibanja tistih državljanov EU, ki dokazano zlorablajo pravo EU (na primer sklenejo navidezno zakonsko zvezo). Ko organi Združenega kraljestva dokažejo zlorabo ali goljufijo, imajo prizadete osebe vse pravice do pritožbe zoper odločitev, ki omejuje njihove pravice do prebivanja na podlagi navedenih razlogov, vključno s pravico, da ostanejo v državi, dokler pritožba ni rešena, ob upoštevanju omejitev iz člena 31(2) direktive o prostem gibanju.

6.5 V sporazumu o izstopu je navedeno, da lahko organi Združenega kraljestva izvajajo sistematično preverjanje kazenskih evidenc in varnostno preverjanje za vse prosilce za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu. Ali to drži?

Da. Okoliščine izstopa Združenega kraljestva iz EU so zelo posebne, ker morajo organi Združenega kraljestva sprejeti temeljno odločitev, ali naj se zadevnim osebam zagotovi novi status prebivanja v Združenem kraljestvu za vse življenje.

V tem okviru je primerno, da Združeno kraljestvo uvede nov postopek za tiste, ki želijo pridobiti novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, ali da v zvezi z njimi uporablja izključno pravila Združenega kraljestva o priseljevanju. To pomeni, da lahko Združeno kraljestvo po koncu prehodnega obdobja odstrani samo tiste kršitelje iz EU, ki so storili kazniva dejanja pred koncem prehodnega obdobja, ki bi jih lahko odstranilo tudi zdaj.

6.6 V Združenem kraljestvu so mi bile naložene kazni za prehitro vožnjo in nepravilno parkiranje, ki pa niso prikazane v mojih kazenskih evidencah. Ali jih moram prijaviti organom Združenega kraljestva v svoji vlogi v okviru sheme EU za pridobitev statusa?

Ne, prijaviti morate samo kazenske obsodbe v Združenem kraljestvu, kazni za prehitro vožnjo in nepravilno parkiranje pa niso kazniva dejanja. V vsakem primeru morate prijaviti samo tiste kazenske obsodbe, ki so prikazane v vaši kazenski evidenci v Združenem kraljestvu.

7. Upravni postopki

7.1 Kje lahko dobim najtočnejše informacije o svojih pravicah in postopku?

Organi Združenega kraljestva zagotavljajo informacije državljanom EU in njihovim družinskim članom na svojem namenskem spletnem mestu <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Najboljši viri informacij EU so na voljo na spletnih naslovih https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_sl, <http://www.eurights.uk> in https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_en.htm.

Na voljo so tudi zloženke o različnih tematikah: [Kaj morate vedeti kot državljanica ali državljan EU, ki živi v Združenem kraljestvu](#), [Kaj morate vedeti kot starejša državljanica ali starejši državljan EU, ki živi v Združenem kraljestvu](#) in [Kaj morate vedeti kot državljanica ali državljan tretje države, ki živi v Združenem kraljestvu, če imate ali ste imeli družinsko povezavo z državljanico ali državljanom EU](#).

Za pomoč in nasvet se lahko vedno obrnete na veleposlaništvo ali konzulat svoje države.

7.2 V Združenem kraljestvu obstaja nov status prebivanja, ki se imenuje „pridobljeni status“. Ali se uporablja za državljane EU in kaj pomeni?

Vsi državljani EU in njihovi družinski člani, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, morajo pred koncem [obdobja odloga](#) zaprositi za novi status prebivanja v okviru [sheme EU za pridobitev statusa](#), da bi lahko ostali v Združenem kraljestvu. To je enako pravici do stalnega prebivanja v okviru sporazuma o izstopu.

Organi Združenega kraljestva zagotavljajo informacije državljanom EU in njihovim družinskim članom na svojem namenskem spletnem mestu <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3 Kot državljanu EU, ki prebiva v Združenem kraljestvu, mi pred koncem prehodnega obdobja ni bilo treba zaprositi za dokument za prebivanje. Ali moram to storiti zdaj?

V prehodnem obdobju so še vedno veljale pravice do prostega gibanja v EU, kot da bi Združeno kraljestvo še vedno bilo država članica Evropske unije. Državljan EU so lahko v Združenem

kraljestvu uveljavljali vse svoje pravice do konca prehodnega obdobja in ni jim bilo treba zaprositi za dokument za prebivanje.

Vendar lahko državljani EU zdaj ostanejo v Združenem kraljestvu samo, če zaprosijo za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. To je pravni predpogoj za njihovo nadaljnje prebivanje v Združenem kraljestvu. Vlogo je treba oddati do konca obdobja odloga. Novi dokument za prebivanje v Združenem kraljestvu se izda v digitalni obliki in bi moral državljanom EU in njihovim družinskim članom pomagati, da dokažejo svoj status prebivanja ne samo organom ali policiji Združenega kraljestva, temveč tudi delodajalcem, bankam, najemodajalcem ali komur koli drugemu.

Če ne boste zaprosili za novi status prebivanja pred koncem obdobja odloga, boste resno ogrozili svojo pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu.

7.4 Ali pridobitev novega statusa prebivanja v Združenem kraljestvu pomeni, da državljani EU izgubijo prejšnje pravice, ki so jih uveljavljali na podlagi prava EU?

Po koncu prehodnega obdobja se pravo EU o prostem gibanju državljanov EU v Združenem kraljestvu ne uporablja več.

Čeprav se je Združeno kraljestvo odločilo, da od državljanov EU ne bo zahtevalo izpolnjevanja vseh pogojev, vsebinski pogoji iz sporazuma o izstopu, v skladu s katerimi morajo državljani pridobiti novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa, v bistvu ustrezajo pogojem, določenim v pravu EU o prostem gibanju državljanov EU za pridobitev ali izgubo pravice do prebivanja.

Organi Združenega kraljestva nimajo nobene diskrecijske pravice, da vlogo zavrnejo iz razlogov, ki niso dovoljeni v skladu s pravom EU. Nihče, ki ima pravico do zaščite, ni zapostavljen.

Pogoji za izgubo novega statusa prebivanja bodo po eni strani ugodnejši v primerjavi s tistimi v veljavnem pravu EU o prostem gibanju državljanov EU, saj bodo državljani EU in njihovi družinski člani lahko zapustili Združeno kraljestvo za pet let, ne da bi zaradi tega izgubili novi status stalnega prebivanja (*sedanja pravila dovoljujejo le dve leti*).

Po drugi strani državljani EU lahko hitreje izgubijo novi status prebivanja, če po koncu prehodnega obdobja v Združenem kraljestvu storijo kaznivo dejanje. Če je kaznivo dejanje storjeno po koncu prehodnega obdobja, se odločitev sprejme v skladu z nacionalnim pravom Združenega kraljestva (ki ima nižji prag za izgon).

7.5 Ni mi jasno, katera merila organi Združenega kraljestva uporabljajo pri odločanju o novem statusu prebivanja za državljane EU. Ali lahko pojasnite?

Vsebinska merila za državljane EU za pridobitev novega statusa prebivanja v Združenem kraljestvu so v bistvu enaka tistim, ki so danes določena v pravu EU o prostem gibanju državljanov EU. Združeno kraljestvo se je odločilo, da preveri samo trajanje prebivanja in rezultat preverjanja kazenske evidence ter varnostnega preverjanja, da bi državljanom EU in njihovim družinskim članom izdalo dovoljenje za vstop in prebivanje v Združenem kraljestvu v okviru sheme EU za pridobitev statusa.

7.6 Kakšen je rok za vložitev vloge za „pridobljeni status“ ali „status v pridobivanju“?

Osebe, ki so pred koncem prehodnega obdobja zakonito prebivale v Združenem kraljestvu, lahko do konca obdobja odloga zaprosijo za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu.

Družinski člani, za katere velja sporazum o vstopu in ki se bodo pridružili svojim sorodnikom v Združenem kraljestvu šele po koncu prehodnega obdobja, morajo zaprositi za novi status prebivanja v treh mesecih po vstopu v Združeno kraljestvo. Zanj lahko zaprosijo tudi pred koncem obdobja odloga, če je to zanje ugodneje.

Do konca obdobja odloga in dokler ni sprejeta odločitev v zvezi z njihovo vloženo vlogo, imajo v Združenem kraljestvu pravico do prebivanja, za katero „se šteje“, da obstaja.

7.7 Kaj se bo zgodilo, če bodo organi Združenega kraljestva potrebovali zelo dolgo časa za odločitev o moji vlogi za novi status prebivanja?

Ko vložite vlogo, lahko prebivate v državi in ohranite vse sedanje pravice, dokler ne bo sprejeta odločitev. Če bo vaša vloga zavrnjena, boste imeli pravico do pritožbe in boste lahko ostali do dokončne odločitve o pritožbi.

7.8 Ali obstajajo kakšni zaščitni ukrepi za tiste, ki zamudijo rok?

Organi Združenega kraljestva morajo za tiste, ki zamudijo rok, uporabiti sorazmerni pristop. Vloge oseb, ki so rok zamudile iz utemeljenih razlogov, morajo sprejeti. Tisti prosilci, katerih vlog, oddanih po roku, organi Združenega kraljestva ne bodo sprejeli, bodo še vedno lahko zaprosili neodvisno sodišče Združenega kraljestva, da preuči zavrnitev sprejetja vloge, oddane po roku.

7.9 Kakšen je rok za vložitev vloge za novi status za družinske člane, ki bodo prišli po koncu obdobja odloga?

V sporazumu o izstopu je zagotovljeno, da bodo za novi status prebivanja lahko zaprosili v najmanj treh mesecih po svojem prihodu.

7.10 Ali obstajajo kakšni zaščitni ukrepi za tiste, ki bi radi pravočasno zaprosili za novi status prebivanja, vendar tega ne morejo storiti zaradi nedelovanja sistema Združenega kraljestva?

Da. V sporazumu o izstopu je zagotovljeno, da je treba obdobje odloga (*do konca tega obdobja morajo vsi državljani EU zaprositi za nov status prebivanja*) samodejno podaljšati za eno leto, kadar Združeno kraljestvo sporoči, da mu tehnične težave preprečujejo registracijo vlog ali izdajo potrdil o predložitvi vloge. V tem podaljšanem obdobju bi se v celoti ohranile vse pravice do prebivanja.

7.11 Imam dokument, ki potrjuje stalno prebivališče in so mi ga organi Združenega kraljestva izdali leta 2014. Iskreno upam, da jaz in meni podobni lahko ostanemo brez zapletov.

Pred koncem obdobja odloga morate še vedno zaprositi za novi status glede stalnega prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Ker pa ste že pridobili pravico do stalnega prebivanja v Združenem kraljestvu na podlagi veljavnega prava EU o prostem gibanju državljanov EU, je upravni postopek preprost. Predložiti morate samo potni list ali osebno izkaznico, prijaviti morebitne neprestane kazenske obsodbe iz svoje kazenske evidence v državi obsodbe in dokazati, da niste bili odsotni iz Združenega kraljestva več kot pet neprekinjenih let. Vaš novi status za prebivanje bi moral biti izdan brezplačno.

7.12 Bil sem upravičen do dovoljenja za stalno prebivanje v Združenem kraljestvu na podlagi prava EU, vendar nisem nikoli zaprosil za pridobitev listine, ki potrjuje stalno prebivališče. Ali bi to lahko imelo posledice zame?

To ima za vas manjše posledice. Če bi predložili dokument za stalno prebivanje, ki je bil izdan pred koncem prehodnega obdobja, bi bil lahko postopek obravnave vaše vloge v okviru sheme EU za pridobitev statusa preprostejši. V vsakem primeru ste še vedno upravičeni do dovoljenja za prebivanje v Združenem kraljestvu za nedoločen čas (t. i. „pridobljeni“ status), vendar bo postopek reševanja vloge v okviru sheme EU za pridobitev statusa nekoliko bolj zapleten.

7.13 Bojim se, da je novi upravni postopek, ki so ga organi Združenega kraljestva pripravili za državljane EU, prava nočna mora. Kako je EU med pogajanjem zaščitila moje pravice?

Združeno kraljestvo se je zavezalo k pripravi nove sheme, tj. sheme EU za pridobitev statusa, v kateri so upravni postopki za vloge za pridobitev novega statusa prebivanja pregledni, neovirani in poenostavljeni, tako da se preprečijo nepotrebna upravna bremena.

Obrazci vlog v okviru sheme EU za pridobitev statusa bi morali biti kratki, preprosti, uporabniku prijazni in prilagojeni okoliščinam sporazuma o izstopu. Novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, ki se dodeli v okviru sheme EU za pridobitev statusa, se izda brezplačno.

Sporazum o izstopu določa, da lahko Združeno kraljestvo zahteva samo to, kar je nujno potrebno in sorazmerno za ugotovitev, ali so izpolnjeni pogoji za prebivanje. Sporazum o izstopu vsebuje določbe, ki sledijo podobnemu pristopu kot določbe o zahtevah glede dokazil v pravu EU o prostem gibanju državljanov EU.

7.14 Glede na to, kako se je pravo EU o prostem gibanju uporabljalo v Združenem kraljestvu, me skrbi, da ni zagotovljeno, da bo novi sistem v praksi deloval v vseh primerih.

Podrobne informacije Združenega kraljestva o shemi EU za pridobitev statusa so na voljo na namenskem spletnem mestu: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Delovanje upravnega sistema, vzpostavljenega v okviru sheme EU za pridobitev statusa, bi moralo biti nemoteno, pregledno, preprosto in ne bi smelo povzročiti nepotrebnih upravnih bremen. Novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, ki se dodeli v okviru sheme EU za pridobitev statusa, se izda brezplačno.

Da bi državljanom ponudili konkretna jamstva, sporazum o izstopu zagotavlja, da se bodo uporabljali vsi postopkovni zaščitni ukrepi iz direktive o prostem gibanju. To pomeni pravico do pritožbe zoper vsako odločitev o omejitvi pravic do prebivanja. Prav tako pomeni, da zadevni državljan do sprejetja končne odločitve, tj. vključno s končno sodno odločbo po pritožbenem postopku, ohrani vse pravice v skladu s sporazumom o izstopu.

7.15 Leta 2018 sem v Združenem kraljestvu zaprosil za potrdilo EU o prijavi. Zbral sem skoraj sto strani dokumentov, da bi zagotovil, da bodo organi Združenega kraljestva razumeli, da izpolnjujem pogoje. Tega si ne želim še enkrat ponoviti. Ali na podlagi sheme EU za pridobitev statusa to poteka drugače?

Da. V zvezi z novim statusom prebivanja, dodeljenim v okviru sheme EU za pridobitev statusa, se zahteva samo to, kar je nujno potrebno in sorazmerno za ugotovitev, ali so izpolnjeni pogoji za prebivanje. Sporazum o izstopu vsebuje določbe, ki sledijo podobnemu pristopu kot določbe o zahtevah glede dokazil v pravu EU o prostem gibanju državljanov EU. Hkrati si organi Združenega kraljestva prizadevajo za uporabo dokazil, ki so jim že na voljo (*kot so evidence o plačanih davkih na plače*), da bi zmanjšali obseg dokazil, ki jih morajo zagotoviti prosilci.

Z drugimi besedami, sporazum o izstopu določa omejitve glede tega, kaj organi Združenega kraljestva lahko zahtevajo. Organi Združenega kraljestva lahko od prosilcev zahtevajo samo, da predložijo minimalna potrebna dokazila, da so upravičeni do novega statusa prebivanja v Združenem kraljestvu v okviru sheme EU za pridobitev statusa, prijavijo neprestane kazenske obsodbe iz njihove kazenske evidence v državi obsodbe in nič drugega.

Toda organi Združenega kraljestva so se odločili, da bodo v okviru sheme EU za pridobitev statusa preverili samo rezultat preverjanja kazenske evidence in varnostnega preverjanja ter trajanje prebivanja. Ne uporabljajo se nobeni pogoji v zvezi z zaposlitvijo ali celovitim zavarovalnim kritjem za primer bolezni.

7.16 Menim, da so upravni postopki Združenega kraljestva na področju priseljevanja preveč zapleteni. Ali obstajajo kakšna pravila ali zaščitni ukrepi, ki mi bodo pomagali pri vlogi?

Organi Združenega kraljestva morajo sodelovati s prosilci, da bi jim pomagali dokazati njihovo upravičenost in da bi se izognili morebitnim napakam ali opustitvam, ki lahko vplivajo na odločitev o vlogi. Organi Združenega kraljestva morajo prosilcem omogočiti, da predložijo dodatna dokazila ali odpravijo morebitne pomanjkljivosti v primeru preproste opustitve. Pri dokazilih se uporablja načelo prožnosti, ki bo organom Združenega kraljestva omogočilo uveljavljanje diskrecijske pravice v korist prosilca, kjer bo ustrezno.

7.17 Ker veliko potujem, resnično ne želim skupaj z vlogo za novi status prebivanja v Združenem kraljestvu predložiti tudi svojega potnega lista in biti brez njega. Kaj lahko naredim?

Pri večini vlog v okviru sheme EU za pridobitev statusa je mogoče potni list skenirati z uporabo aplikacije, namesto da bi ga bilo treba predložiti. Svojo potno listino morate predložiti skupaj z vlogo samo v nekaterih primerih. Čeprav sporazum o izstopu zagotavlja, da je v veliko primerih

mogoče predložiti kopije podpornih dokumentov, lahko nacionalni organi zahtevajo, da se skupaj z vlogo predloži veljavni potni list ali osebna izkaznica. Kadar se potne listine zadržijo, medtem ko vloga čaka na obravnavo, lahko zahtevate, da se vam ta vaša potna listina vrne pred sprejetjem odločitve o vlogi.

7.18 Ali lahko predložim kopije – in ne izvirnikov – podpornih dokumentov?

Da. Predložite lahko kopije podpornih dokumentov, razen za potne liste ali osebne izkaznice. Organi Združenega kraljestva lahko v posebnih primerih zahtevajo predložitev izvirnikov nekaterih dokumentov, če obstaja utemeljen sum glede njihove pristnosti.

7.19 Nekateri vloge za priselitev so v Združenem kraljestvu zelo drage. Koliko organi Združenega kraljestva zaračunajo državljanom EU in njihovim družinskim članom, ki zaprosijo za novi status prebivanja?

Novi status prebivanja v Združenem kraljestvu, ki se dodeli v okviru sheme EU za pridobitev statusa, se izda brezplačno.

7.20 Sem poročen in imam tri otroke. Ali se naše vloge obravnavajo ločeno ali skupaj?

V sporazumu o izstopu je zagotovljeno, da se vloge, ki jih družine predložijo hkrati, obravnavajo skupaj. To na podlagi sheme EU za pridobitev statusa pomeni, da morajo biti vaše vloge „povezane“.

7.21 Slišal sem, da Združeno kraljestvo dokumente za prebivanje v okviru sporazuma o izstopu izdaja v digitalni obliki. Kako, prosim?

Dokumenti za prebivanje v okviru sporazuma o izstopu se lahko izdajo v fizični (*na primer kot plastična izkaznica z varnostnimi značilnostmi*) ali digitalni obliki.

Združeno kraljestvo v okviru sheme EU za pridobitev statusa dodeli status prebivanja v digitalni obliki. Digitalni status temelji na evidenci, ki jo organi Združenega kraljestva vodijo v digitalni zbirki podatkov. Ogled zbirke je mogoč na spletnem naslovu: <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.22 Pred koncem prehodnega obdobja so se državljani EU lahko pritožili zoper odločitve organov Združenega kraljestva. Ali je ta pravica še vedno zaščitena?

Da, ta pravica je v celoti vključena v sporazumu o izstopu.

7.23 Kaj se zgodi državljanom EU, katerih vloge za novi status prebivanja organi Združenega kraljestva zavrnejo? Ali lahko ostanejo, dokler se pritožba ne reši?

Državljani EU, katerih vloge za novi status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa se po koncu prehodnega obdobja zavrnejo, lahko uveljavljajo sodno varstvo zoper zavrnitev. Pravico do prebivanja ohranijo, dokler odločba *ali pritožba* ne postane pravnomočna. Kot trenutno velja na podlagi prava EU o prostem gibanju državljanov EU, lahko organi Združenega kraljestva v izjemnih primerih (*če odločba na primer temelji na nujnih razlogih javne varnosti*) odstranijo zavrnjene prosilce še pred pravnomočno izrečeno sodbo. Pri tem pa državljanom EU ne smejo preprečiti osebnega zagovora, razen v izjemnih okoliščinah, kadar bi lahko prisotnost osebe v Združenem kraljestvu povzročila resne težave za javno politiko ali javno varnost.

8. Poklicne kvalifikacije

- *Poklicne kvalifikacije na podlagi veljavnega prava EU*

8.1 Kaj so poklicne kvalifikacije?

Poklicne kvalifikacije so posebne zahteve glede kvalifikacij, ki jih mora imeti oseba v skladu z zakonom, da lahko dostopa do reguliranega poklica ali ga opravlja ali se ukvarja z reguliranimi dejavnostmi v dani državi.

Zahteve glede kvalifikacij se med poklici razlikujejo. Med državami se lahko razlikujejo tudi pri enakih poklicih ali dejavnostih.

Poklicne kvalifikacije so lahko določen študij, usposabljanje in/ali poklicne izkušnje. Dokazujejo se lahko na primer z ustreznimi diplomami, certifikati ter potrdili o kompetencah in/ali poklicnih izkušnjah.

8.2 Kaj se zgodi s kvalifikacijami, priznanimi v eni državi članici, v primeru naselitve v drugi državi članici?

Državljeni EU imajo pravico do opravljanja reguliranega poklica kot zaposleni ali samozaposleni v državi članici, ki ni država, v kateri so pridobili svoje poklicne kvalifikacije.

Strokovnjaki (*na primer fizioterapevti*), ki so se usposabljali in pridobili kvalifikacije v eni državi članici ter ki se odločijo, da bodo živeli in delali v drugi državi članici, ki regulira dostop do zadevnega poklica in njegovo opravljanje, bodo morali v tej drugi državi članici pridobiti priznanje njihovih kvalifikacij, da bi lahko tam opravljali poklic.

Države članice, ki regulirajo določene poklice, morajo v skladu z ureditvijo EU pod strogimi pogoji upoštevati kvalifikacije, pridobljene v drugih državah članicah, da bi dodelile priznanje in omogočile dostop do poklica.

Za nekatere poklice (*zdravnike, medicinske sestre, zobozdravnike, veterinarje, babice, farmacevte in arhitekta*) obstaja sistem samodejnega priznavanja na podlagi skupnih minimalnih pogojev usposobljenosti. Poleg tega je pri številnih poklicih, zlasti v obrtnem, industrijskem in trgovskem sektorju, možno, da obstaja samodejno priznavanje glede na izkušnje, če so izpolnjeni določeni pogoji.

Pri drugih poklicih lahko država članica prejemnica prihajajočemu strokovnjaku naloži dopolnilne ukrepe, če so razlike med kvalifikacijami strokovnjaka in kvalifikacijami, zahtevanimi v državi članici prejemnici, z objektivnega vidika velike.

Država članica, ki naj bi zagotovila priznanje, mora zadevno odločbo izdati ob upoštevanju strogih rokov. Zoper te odločbe je mogoče vložiti pritožbo v skladu z nacionalnim pravom, ne smejo biti samovoljne in morajo biti v celoti v skladu s pravom EU.

Za poklice, kot so odvetniki, lahko veljajo nekatera posebna pravila.

Ta ureditev EU ne velja za vloge za priznanje, ki jih predložijo osebe, ki niso državljani EU, razen če tako obravnavo zagotavljajo posebne ureditve, npr. ureditve, ki veljajo za državljane EGP in Švice.

Kvalifikacije, ki jih državljani EU pridobijo v državah, ki niso članice EU, so v ureditvi EU zajete le, če se štejejo za enakovredne kvalifikacijam EU. To je doseženo po treh letih izvajanja v državi članici, ki jih je priznala prva.

8.3 Kaj se danes zgodi s kvalifikacijami, priznanimi v eni državi članici, v primeru začasnega ali občasnega opravljanja storitve v drugi državi članici?

Pri večini poklicev lahko država članica, v kateri se bo storitev opravljala, v skladu s pravom EU zahteva samo predhodno izjavo zadevnih strokovnjakov. Izjava je lahko predložena enkrat na leto (*ali vsakih 18 mesecev v primeru evropske poklicne izkaznice*) in priloženo ji je lahko omejeno število potrdil.

Država članica, v kateri se bo storitev opravljala, ne sme opraviti nobenega predhodnega preverjanja kvalifikacij, pri čemer so pomembna izjema poklici, ki bi lahko resno škodili zdravju ali varnosti prejemnika storitev. Vsako tako preverjanje ne sme presehati tistega, kar je potrebno za ta posebni namen.

Poleg tega predhodno preverjanje kvalifikacij ni dovoljeno za poklice, kot so zdravniki, medicinske sestre, zobozdravniki, veterinarji, babice, farmacevti in arhitekti itd., za katere se uporablja sistem samodejnega priznavanja. Zahteva se lahko le predhodna letna izjava.

- *Poklicne kvalifikacije v skladu s sporazumom o izstopu*

8.4 Kako je izstop Združenega kraljestva iz EU vplival na to vprašanje?

Po koncu prehodnega obdobja se zgoraj pojasnjena pravna ureditev EU v Združenem kraljestvu ne bo več uporabljala.

Vsa vprašanja v zvezi s priznavanjem kvalifikacij državljanov EU v Združenem kraljestvu in možnostjo opravljanja poklicnih storitev v Združenem kraljestvu je treba obravnavati v skladu z nacionalnimi pravili in pogoji brez upoštevanja pravic v okviru prava EU.

8.5 Kaj je namen sporazuma o izstopu?

Glavni namen sporazuma o izstopu je državljanom EU in Združenega kraljestva, ki ob koncu prehodnega obdobja zakonito prebivajo v državi gostiteljici in so v zadevni državi predhodno pridobili priznanje svojih kvalifikacij na podlagi posebnega seznama instrumentov EU, zagotoviti, da izstop Združenega kraljestva iz EU ne vpliva na veljavnost priznanja njihovih kvalifikacij in njihovega dovoljenja za opravljanje storitev v zadevni državi.

Enako bi bilo potrebno za strokovnjake, ki bodo ob koncu prehodnega obdobja obmejni delavci ter so morda pridobili priznanje svojih kvalifikacij in dovoljenje za opravljanje storitev v državi, kjer so zaposleni kot obmejni delavci.

Sporazum o izstopu vključuje tudi vloge navedenih oseb za priznanje, ki so v obravnavi.

Sporazum o izstopu strokovnjakom iz EU s kvalifikacijami, pridobljenimi v Združenem kraljestvu, in s sedežem v Združenem kraljestvu, ne zagotavlja pravice do sklicevanja na pravo EU za pridobitev priznanj njihovih kvalifikacij po koncu prehodnega obdobja v kateri koli državi članici EU ali za opravljanje začasnih ali občasnih storitev v kateri koli državi članici.

Sporazum o izstopu ne ščiti veljavnosti dovoljenj, ki so jih organi Združenega kraljestva izdali v nekaterih sektorjih, zlasti v prometnem sektorju, in ki imajo na notranjem trgu vseevropsko vrednost, v preostali EU ali veljavnost takih dovoljenj, ki so jih izdali organi držav članic EU, v Združenem kraljestvu.

8.6 Sem estonski arhitekt, ki živi in dela v Združenem kraljestvu. Ali lahko še naprej opravljam svoj poklic?

Da. Če so vaše poklicne kvalifikacije priznane v Združenem kraljestvu in če tam izpolnujete vse zahteve v zvezi s prakso, se lahko še naprej sklicujete na to odločbo o priznanju za namene opravljanja svoje poklicne dejavnosti v Združenem kraljestvu.

8.7 Sem belgijski državljani, po poklicu fizioterapevt in živim na Irskem, delam pa kot fizioterapevt v Združenem kraljestvu, kjer sem pridobil priznanje za svoje kvalifikacije. Ali lahko kot obmejni delavec še naprej zagotavljam svoje storitve v Združenem kraljestvu?

Da. Če so vaše poklicne kvalifikacije priznane v Združenem kraljestvu, se lahko tam še naprej sklicujete na odločbo o priznanju za namene opravljanja svoje poklicne dejavnosti.

8.8 Sem finski državljani in prebivam na Finskem. Trenutno opravljam študij na tukajšnji ustanovi, ki ima franšizno pogodbo z univerzo v Združenem kraljestvu. Po končanem

Študiju bom pridobil diplomu Združenega kraljestva. Kakšen bo status mojih kvalifikacij, če bom diplomu pridobil po koncu prehodnega obdobja?

Če bo vaša diplomo izdala ustanova Združenega kraljestva (*univerza ali poklicni inštitut v Združenem kraljestvu*), vaše kvalifikacije ne bodo kvalifikacije EU in ne bodo zajete v ureditvi EU za priznavanje kvalifikacij.

Pogoji za dostop do poklica v Združenem kraljestvu bodo odvisni od prava tujcev Združenega kraljestva in njegove politike na področju priseljevanja, dostopa do posebnih določb in obravnave tujcev z diplomami iz Združenega kraljestva, pridobljenimi na podlagi dogovorov o franšiznem izobraževanju.

9. Socialna varnost

9.1 Sem španski državljan, delam v Združenem kraljestvu in imam status na podlagi sheme EU za pridobitev statusa. Kaj se bo zgodilo z mojim kritjem za socialno varnost?

Kar zadeva pravila socialne varnosti, je cilj sporazuma o izstopu zagotoviti, da se razmere ne bodo spremenile. Pravila EU se še naprej uporabljajo za osebe, ki jih ščiti sporazum o izstopu. To na primer pomeni, da:

- je Združeno kraljestvo še naprej pristojno za vaše **prejemke socialnega varstva** – v Združenem kraljestvu plačujete prispevke in ste tam upravičeni do prejemkov brez kakršne koli diskriminacije;
- **dostop do zdravstvenega varstva v Združenem kraljestvu** uveljavljate pod enakimi pogoji kot državljani Združenega kraljestva;
- **če boste šli na počitnice v Evropsko unijo**, lahko uporabite svojo britansko evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja (*vendar boste morali zaprositi za novo evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja – glejte <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>*);
- **če vaši otroci prebivajo v Španiji**, vi pa ste v Združenem kraljestvu upravičeni do družinskih prejemkov, jih boste prejeli še naprej, ne da bi se ti kakor koli znižali, kot da bi vaši otroci prebivali z vami v Združenem kraljestvu (*za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sf>*);
- **če se vam bodo otroci rodili po koncu prehodnega obdobja** in boste v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva upravičeni do družinskih prejemkov, boste prejeli tudi, če bodo otroci živeli na primer v Španiji (*za podrobnejše informacije glejte <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sf>*);
- **če boste postali brezposelni**, ste v Združenem kraljestvu upravičeni do denarnega nadomestila za brezposelnost in lahko v dovoljenem časovnem obdobju to nadomestilo prenesete v drugo državo, da bi lahko iskali zaposlitev v državi članici EU (*za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=sf>*);
- **ob upokojitvi** ste v Združenem kraljestvu upravičeni do pokojnine pod pogoji, določenimi v nacionalni zakonodaji:
  - če nimate dovolj zavarovalnih dob, da bi imeli pravico do pokojnine v Združenem kraljestvu, bo Združeno kraljestvo v potrebnem obsegu upoštevalo dobe, ki ste jih dopolnili v državah članicah EU;

- če se odločite preseliti nazaj v Španijo:
  - boste še naprej prejeli pokojnino Združenega kraljestva, ne da bi se ta kakor koli znižala;
  - vaša pokojnina Združenega kraljestva se bo še naprej zviševala;
  - odgovornost za plačevanje prispevkov vašega zdravstvenega varstva bo določena glede na druge pokojnine, ki jih prejimate, in glede na vaše stalno prebivališče.

Za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=sl>;

- **če bodo vaši družinski člani, ki vas bodo preživel, upravičeni do prejemkov Združenega kraljestva za preživele družinske člane**, lahko zaprosijo za te prejemke in jih bodo prejeli, ne da bi se ti kakor koli znižali, tudi če prebivajo v Španiji.

9.2 Kako dolgo me lahko ščiti sporazum o izstopu?

Zaščiteni ste, dokler ste neprekinjeno v položaju, ki vas povezuje z Združenim kraljestvom in katero koli državo članico.

Na primer: kot poljski državljan, ki ob koncu prehodnega obdobja prebiva v Združenem kraljestvu in tam dela za britanskega delodajalca, ste še naprej zaščiteni v okviru sporazuma o izstopu, če je še vedno prisotna „čezmejna povezava“.

Ta „čezmejna povezava“ med Združenim kraljestvom in državo članico EU obstaja, dokler prebivate v Združenem kraljestvu in tam delate za britanskega delodajalca.

Lahko obstaja še naprej, tudi ko se vaš položaj spremeni – zaščiteni ste, če ohranite „čezmejno povezavo“ z Združenim kraljestvom. Še vedno ste torej zaščiteni na primer, če:

- še naprej delate za britanskega delodajalca v Združenem kraljestvu in se dodatno zaposlite tudi na Irskem;
- še naprej delate za britanskega delodajalca v Združenem kraljestvu, stalno prebivališče pa prijavite na Irskem;
- prenehate delati za britanskega delodajalca in se zaposlite na Irskem, hkrati pa še naprej prebivate v Združenem kraljestvu;
- se vaša pogodba o zaposlitvi izteče in sklenete drugo z irskim delodajalcem, delo pa še naprej opravljate v Združenem kraljestvu;
- postanete brezposelni in ne prejimate denarnega nadomestila za brezposelnost, še naprej pa prebivate v Združenem kraljestvu;

- o postanete brezposelni, prejmete denarno nadomestilo za brezposelnost in v dovoljenem časovnem obdobju prenesete to nadomestilo na Poljsko, kjer poskušate poiskati zaposlitev (za *podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=sf>*);
- o se po neuspešnem iskanju zaposlitve na Poljskem v dovoljenem obdobju nemudoma vrnete v Združeno kraljestvo in tam še naprej iščete zaposlitev;
- o po izteku pogodbe za zaposlitev do upokojitvene starosti ne iščete aktivno zaposlitve in še naprej prebivate v Združenem kraljestvu;
- o se upokojite v Združenem kraljestvu.

Pravila o koordinaciji sistemov socialne varnosti pa se za vas ne bodo več v celoti uporabljala, če se vam izteče pogodba o zaposlitvi in svoje stalno prebivališče prijavite na Poljskem (*ali v kateri koli drugi državi članici*). V navedenem primeru sporazum o izstopu zagotavlja, da se vaše pretekle zavarovalne dobe ne izgubijo. Ko izpolnite pogoje v skladu z nacionalno zakonodajo (ko na primer dosežete upokojitveno starost), boste v Združenem kraljestvu lahko zaprosili za prejemke na podlagi teh dob.

Če ste pred vrnitvijo na Poljsko (ali v katero koli drugo državo članico) pridobili stalno pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu in se boste v Združeno kraljestvo vrnili, preden to pravico izgubite, pa boste tam še naprej imeli zagotovljeno popolno socialno varnost, ki jo zagotavlja sporazum o izstopu.

9.3 Sem francoski državljan, živim v Franciji in delam v Združenem kraljestvu. Ali zame še vedno veljajo pravila o koordinaciji sistemov socialne varnosti?

Da, dokler boste v položaju, ki vas povezuje z Združenim kraljestvom (*za podrobnejše informacije glejte odgovor na vprašanje 9.1 o socialni varnosti*).

Dokler delate v Združenem kraljestvu, je to še naprej pristojno za vaše kritje za socialno varnost, kar pomeni na primer, da:

- morate v Združenem kraljestvu plačevati prispevke za **socialno varnost** in ste tam upravičeni do prejemkov brez kakršne koli diskriminacije;
- imate **dostop do zdravstvenega varstva** v Franciji, kjer prebivate, na račun tega dostopa v Združenem kraljestvu;
- **če boste šli na počitnice v Evropsko unijo**, lahko uporabite svojo britansko evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja (*vendar boste morali zaprositi za novo evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja*);

- **če vaši otroci prebivajo v Franciji**, vi pa ste upravičeni do družinskih prejemkov, jih boste prejeli še naprej, ne da bi se ti kakor koli znižali, kot da bi vaši otroci prebivali z vami v Združenem kraljestvu (za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sl>);
- **če imate otroke po koncu prehodnega obdobja** in ste v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva upravičeni do družinskih prejemkov, jih boste prejeli tudi, če otroci prebivajo v Franciji; podrobnejše informacije o veljavnih pravilih (za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sl>);
- **če postanete brezposelni**, vas ščitijo pravila o koordinaciji sistemov socialne varnosti (za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=sl>);
- **ob upokojitvi** boste upravičeni do pokojnine Združenega kraljestva pod pogoji, določenimi v nacionalni zakonodaji Združenega kraljestva:
  - če nimate dovolj zavarovalnih dob, da bi imeli pravico do pokojnine v Združenem kraljestvu, bo Združeno kraljestvo v potrebnem obsegu upoštevalo dobe, ki ste jih dopolnili v državah članicah EU;
  - pokojnino Združenega kraljestva boste prejeli, ne da bi se ta kakor koli znižala, tudi če boste prebivali v Franciji;
  - vaša pokojnina Združenega kraljestva se bo še naprej zviševala;
  - odgovornost za plačevanje prispevkov vašega zdravstvenega varstva bo določena glede na druge pokojnine, ki jih prejimate, in glede na vaše stalno prebivališče.

Za podrobnejše informacije glejte

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=sl>;

- **če bodo vaši družinski člani, ki vas bodo preživeli, upravičeni do prejemkov Združenega kraljestva za preživele družinske člane**, lahko prejmejo te prejemke, ne da bi se ti kakor koli znižali, tudi če prebivajo v Franciji.

9.4 Sem bolgarski državljan in živim v Bolgariji, delam pa v Bolgariji in v Združenem kraljestvu. Ali zame še vedno veljajo pravila o koordinaciji sistemov socialne varnosti?

Da, dokler boste v položaju, ki vas povezuje z Združenim kraljestvom (za podrobnejše informacije glejte odgovor na vprašanje 9.1 o socialni varnosti).

Za vas še naprej velja le ena zakonodaja o socialni varnosti naenkrat. Ta zakonodaja je določena glede na delo, ki ga opravljate, in vaše stalno prebivališče (za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=sl>).

9.5 Sem italijanski državljan in delam kot italijanski javni uslužbenec v Združenem kraljestvu. Ali zame še vedno veljajo pravila o koordinaciji sistemov socialne varnosti?

Da, dokler boste v položaju, ki vas povezuje z Združenim kraljestvom (za podrobnejše informacije glejte odgovor na vprašanje 9.1 o socialni varnosti).

Italija je še naprej pristojna za vaše kritje za socialno varnost (za podrobnejše informacije glejte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=sl>).

9.6 Sem češki državljan ter delam in prebivam v Češki republiki. Ob koncu prehodnega obdobja bom na počitnicah v Združenem kraljestvu. Ali lahko še vedno uporabljam evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja?

Da, za celotno obdobje počitnic. Evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja lahko v Združenem kraljestvu uporabite, kadar vam je potrebno zdravstveno varstvo na počitnicah zagotovljeno že pred koncem prehodnega obdobja in se potreba po zdravstvenem varstvu pojavi po koncu prehodnega obdobja.

9.7 Sem malteški državljan ter delam in prebivam na Malti. Načrtujem počitnice v Združenem kraljestvu. Ali lahko uporabim svojo evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja?

Ne. V sporazumu o izstopu v prihodnosti ni predvidena uporaba evropske kartice zdravstvenega zavarovanja na počitnicah v Združenem kraljestvu.

9.8 Sem italijanski državljan in v Združenem kraljestvu študiram od leta 2019. Ali bom lahko uporabil svojo evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja, tudi če se bo moj študij nadaljeval po koncu prehodnega obdobja?

Da, svojo evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja lahko uporabljate, dokler se vaše bivanje v Združenem kraljestvu ne prekine. Začasni obiski Italije (kot so počitnice) se ne obravnavajo kot prekinitev vašega bivanja v Združenem kraljestvu kot študenta.

9.9 Sem hrvaški državljan ter delam in prebivam na Hrvaškem. Pred koncem prehodnega obdobja sem v Združenem kraljestvu začel prejemati posebno zdravstveno nego. Ali bom po koncu prehodnega obdobja upravičen do nadaljnjega prejemanja te nege?

Da. V sporazumu o izstopu je zagotovljeno, da so osebe, ki so že pred koncem prehodnega obdobja zaprosile za dovoljenje za načrtovano zdravstveno nego v Združenem kraljestvu, še naprej upravičene do te nege.

9.10 Sem španski državljan in delam v Združenem kraljestvu. Kmalu bom dosegel upokojitveno starost. Kaj se bo zgodilo z mojimi pokojninskimi pravicami v Združenem kraljestvu in Španiji?

Z vašo pokojnino v Združenem kraljestvu in Španiji se ne bo zgodilo nič in vse bo tako kot zdaj. Do svoje pokojnine boste upravičeni pod pogoji, določenimi v nacionalni zakonodaji, ob upoštevanju dopolnjenih dob v državah članicah EU v potrebnem obsegu. Znesek bo izračunan v skladu z enakimi pravili, odvisno od okoliščin in veljavnih pravil EU pa lahko svojo pokojnino tudi prenesete in ste še naprej upravičeni do njenega zviševanja, če se odločite za preselitev v Španijo ali katero koli drugo državo članico EU.

9.11 Sem upokojenec in prejemam pokojnino iz Združenega kraljestva in Slovenije, kjer sem delal pred tem. Kaj se bo zgodilo z mojo pokojnino?

Z vašo pokojnino se ne bo zgodilo nič. Še naprej boste tako kot do zdaj prejeli pokojnino iz Združenega kraljestva in Slovenije. Vaša pokojnina Združenega kraljestva se bo še naprej zviševala kot doslej.

9.12 V preteklosti sem 12 let delal v Združenem kraljestvu. Nato sem se preselil in zdaj delam v Avstriji. Kaj se bo zgodilo z obdobji dela in zavarovanja v Združenem kraljestvu in Avstriji, ko se upokojim (okoli leta 2035)?

Vaša obdobja dela se bodo še vedno štela in ko se boste upokojili, boste prejeli svojo pokojnino iz Združenega kraljestva (*oziroma njen del, ki ustreza 12 letom zaposlitve*) in svojo avstrijsko pokojnino (*del, ki ustreza številu let, ko ste bili zaposleni v Avstriji*) pod enakimi pogoji, kot se trenutno uporabljajo v EU.

9.13 Vse življenje sem delal v Združenem kraljestvu in sem zdaj upokojen v Franciji. Skrbi me, da se moja pokojnina iz Združenega kraljestva ne bo več zviševala.

V sporazumu o izstopu je jasno določeno, da se bodo vsi prejemki socialne varnosti, kot so starostne pokojnine, še naprej zviševali v skladu z nacionalnimi pravili, tudi če upokojenec prebiva v državi članici EU, ne v Združenem kraljestvu.

9.14 Ali bom lahko prenesel svoje prejemke socialne varnosti, če se v prihodnosti odločim oditi iz Združenega kraljestva?

Če ste zaščiteni s sporazumom o izstopu, boste lahko še naprej vse zadevne prejemke socialne varnosti prenašali tako v države članice EU kot v Združeno kraljestvo pod enakimi pogoji kot v okviru [pravil EU](#).

9.15 Potem ko sem vse življenje delal v Belgiji, sem se upokojil in živim v Združenem kraljestvu. Pred koncem prehodnega obdobja sem bil brez zapletov deležen zdravstvene oskrbe v lokalni bolnišnici. Ali se je to spremenilo?

Po koncu prehodnega obdobja se nič ne spremeni. Belgija bo še naprej vračala stroške vaše prihodnje zdravstvene oskrbe v Združenem kraljestvu, tako kot jih je doslej.

9.16 Sem finski državljan ter delam in prebivam na Finskem. Moja žena in otroci prebivajo v Združenem kraljestvu. Kot moji družinski člani so bili pred koncem prehodnega obdobja upravičeni do dostopa do zdravstvenega varstva na račun tega dostopa na Finskem, jaz pa sem prejemal finske družinske prejemke. Ali se je to spremenilo?

Če ste do tega bili upravičeni že pred koncem prehodnega obdobja, se nič ne spremeni. Vaši družinski člani bodo še naprej upravičeni do dostopa do zdravstvenega varstva v Združenem kraljestvu na račun tega dostopa na Finskem, vi pa boste še naprej prejemali finske družinske prejemke kljub dejstvu, da vaši otroci prebivajo v Združenem kraljestvu.

9.17 Sem nemški delavec, moj nemški delodajalec pa me je leta 2019 napotil v Združeno kraljestvo. Še vedno sem zavarovan v Nemčiji, moj prenosni dokument A1 pa poteče šele septembra 2021. Ali to pomeni, da je še vedno veljaven v letu 2021?

Sporazum o izstopu ne vključuje napotitve delavcev na delo v okviru opravljanja storitev. Brez poseganja v prihodnji sporazum z Združenim kraljestvom glede koordinacije sistemov socialne varnosti to pomeni, da od 1. januarja 2021 ni več pravne podlage za take napotitve med državami članicami in Združenim kraljestvom, zato vaš prenosni dokument A1 ni več veljaven.

To velja samo za prenosne dokumente A1, izdane v okviru napotitev za opravljanje storitev. Prenosni dokumenti A1, izdani zaradi drugih razlogov, na primer osebi, ki se v Združenem kraljestvu udeleži usposabljanja, ali osebam, ki sočasno delajo v Združenem kraljestvu in državi članici, ostajajo veljavni tudi po 1. januarju 2021.

9.18 Sem samozaposlen in delam v Združenem kraljestvu in Franciji. Živim v Franciji, zavarovan pa sem v Združenem kraljestvu. Imam prenosni dokument A1, ki ga je izdalo Združeno kraljestvo, in prenosni dokument S1, ki ga uporabljam za dostop do zdravstvenega varstva v Franciji na račun tega dostopa v Združenem kraljestvu. Ali bosta ta dokumenta veljavna še naprej in ali lahko po njunem izteku podaljšam njuno veljavnost?

Ker ste v čezmejnem položaju, ki vključuje Združeno kraljestvo in državo članico, ste zaščiteni s sporazumom o izstopu. Pravila EU o koordinaciji sistemov socialne varnosti se torej uporabljajo še naprej in ta dokumenta ostaneta veljavna tudi po 31. decembru 2020. To velja za vaš prenosni dokument A1, saj ni bil izdan na podlagi napotitve zaradi opravljanja storitev. Dokler ostanete v tem čezmejnem položaju, lahko veljavnost svojih dokumentov podaljšujete na podlagi istih pravil, kot so veljala pred 1. januarjem 2021.

9.19 Moja starša sta nizozemska državljana in sta se leta 1990 preselila v Združeno kraljestvo, zdaj pa imata nov status prebivanja v okviru sheme EU za pridobitev statusa. Pred 19 leti sem se rodil v Združenem kraljestvu (torej imam od rojstva dvojno nizozemsko in britansko državljanstvo) in že vse življenje živim v Združenem kraljestvu. Pred dvema letoma sem se zaposlil. Moja starša razmišljata, da bi se v prihodnosti preselila nazaj na Nizozemsko. Če se tudi jaz preselim na

Nizozemsko, ali bom lahko prenesel svoje kritje za socialno varnost?

Čeprav imate dvojno državljanstvo, ste vse življenje živeli v Združenem kraljestvu in pred 1. januarjem 2021 niste uveljavljali svojih pravic do prostega gibanja. Zato vas sporazum o izstopu ne ščiti. To pomeni, da pridobljenih pravic socialne varnosti ne boste mogli prenesti na podlagi sporazuma o izstopu, če se preselite na Nizozemsko. To ne posega v prihodnji sporazum z Združenim kraljestvom o koordinaciji sistemov socialne varnosti.

10. Koristne povezave

Sporazum o izstopu

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:02020W/TXT-20200613>

Pogodbi EU

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj

Smernice EU v zvezi z delom sporazuma o izstopu, ki se nanaša na pravice državljanov

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520(05))

Nasveti o pravicah v Združenem kraljestvu

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_en.htm

Zloženka z naslovom Kaj morate vedeti kot državljanka ali državljan EU, ki živi v Združenem kraljestvu

Zloženka z naslovom Kaj morate vedeti kot starejša državljanka ali starejši državljan EU, ki živi v Združenem kraljestvu

Zloženka z naslovom Kaj morate vedeti kot državljanka ali državljan tretje države, ki živi v Združenem kraljestvu, če imate ali ste imeli družinsko povezavo z državljanke ali državljanom EU

<https://www.gov.uk/government/publications/social-security-arrangements-between-the-uk-and-the-eu-from-1-january-2021-staff-guide>

Veljavna pravila EU o formalnostih v zvezi s prebivanjem za državljane EU in njihove družinske člane

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/eu-family-members-registration/index_sl.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/non-eu-family-members-residence-card/index_sl.htm

Direktiva 2004/38/ES (direktiva o prostem gibanju)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Uredba (EU) št. 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A02011R0492-20190731>

Veljavna pravila EU o prostem gibanju strokovnjakov

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_sl.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Direktiva 2005/36/ES (direktiva o poklicnih kvalifikacijah)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A02005L0036-20200424#>

Veljavna pravila EU o koordinaciji sistemov socialne varnosti

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_sl.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_sl.htm

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sl&catId=849>

Uredba (ES) št. 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A02004R0883-20190731>

Uredba (ES) št. 987/2009

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/987/2018-01-01?locale=sl>